

การบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 บ้านกียะาะ ตำบล
กรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ศรินทร์ญา จังจริง

จัดทำโดย

นายฮาริล	โต๊ะหมื่น	406522010
นางสาวนาตาซาร์	บูกะ	406522021
นางสาวฮาซานา	สีแต	406522027

หัวข้อพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ (ถ้ามี).....	4
บทที่ 2	1
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	1
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1
ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น	2
แนวคิดการบริหารจัดการน้ำ	2
หลักสำคัญการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	3
แนวคิดการมีส่วนร่วม.....	5
การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ 2560.....	6
แนวคิด 4 M.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
วิจัยเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	9
วิจัยการบริหารจัดการน้ำ.....	12
วิจัยการมีส่วนร่วม	14

วิจัย 4 M.....	17
กรอบแนวคิดการวิจัย	22
บทที่ 3	23
วิธีดำเนินการวิจัย	23
เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ	24
บทที่ 4	29
ผลการศึกษา	29
4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	29
4.1.1 ด้านข้อมูลทั่วไป.....	29
4.1.2 ด้านการบริหารจัดการน้ำ	33
4.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	35
4.1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	36
บทที่ 5	42
สรุปผลการศึกษากการวิจัย อภิปรายรายผลและข้อเสนอแนะ	42
5.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ	42
สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	42
5.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	44
5.2.1 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	44
5.2.2 ด้านการบริหารจัดการน้ำประปา	45
5.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการระบบน้ำประปาในพื้นที่.....	45
5.3 อภิปรายรายงานผล	46
ข้อเสนอแนะ.....	48
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม.....	50
บุคลากรกรม	53

ภาคผนวก ก.....	54
ภาคผนวก ข.....	58
ภาคผนวก ค.....	63
ภาคผนวก ง.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

น้ำเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต ความสะอาดของน้ำจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม ซึ่งน้ำที่จะต้องผ่านเข้าไปในร่างกายนั้นต้องเป็นน้ำที่สะอาดปราศจาก สิ่งปลอมปนตามมาตรฐานที่มีการรับรองระบบประปาหมู่บ้านหรือประปาชุมชนจึงเป็นบริการระบบ สาธารณูปโภคที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนในชนบทมีน้ำสะอาดและเพียงพอ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคในชุมชน (เชาว์ ตะสันเทียะ, 2561)

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ทำให้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งถิ่นที่มีอยู่เดิมจำนวนไม่น้อยกว่า 7,852 แห่ง และได้มีการถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภารกิจการจัดหาน้ำสะอาดให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ที่ยังไม่มีประปาใช้ แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีข้อจำกัด ด้านบุคลากรและมีการปฏิบัติงานหลายด้าน ประกอบกับขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการดูแลระบบประปา ทำให้เกิดปัญหาการผลิตน้ำประปาที่ไม่ได้คุณภาพและไม่ มีมาตรฐาน ซึ่งจากการตรวจมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในเรื่องการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่ไม่มีการตรวจสอบเรื่อง คุณภาพของน้ำประปาและระบบประปาที่ผลิตได้มากถึงร้อยละ 52 (เชาว์ ตะสันเทียะ, 2561)

องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินังเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในอำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ได้รับการยกฐานะจาก “ สภาตำบล ” เป็น “ องค์การบริหารส่วนตำบล ” เมื่อวันที่ 19 เดือนมกราคม พ.ศ.2539 มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่ (องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง , 2562) ตำบลกรงปินังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรทั้งหมดเป็นชาวมุสลิมร้อยละ 100 กรงปินังเดิมที่ชื่อว่า "ปีแเน" ซึ่งมาจากต้นหมากที่มีอยู่มากในพื้นที่ โดย "ปีแเน" หมายถึงต้นหมาก ในภาษาท้องถิ่น ในอดีตกรงปินังเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอเมืองจังหวัดยะลา แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่บ่อยครั้ง ทำให้มีการแยกกรงปินังออกเป็นอำเภอที่แยกจากอำเภอเมือง เพื่อลดผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ และการจัดการความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจุบันยังคงมีเหตุการณ์ด้านความมั่นคงเกิดขึ้นบ้าง แต่ได้รับการควบคุมและลดลงอย่างมาก ประชาชน ส่วนใหญ่

ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกร โดยเฉพาะสวนทุเรียน สวนยางพารา และสวนผลไม้ อื่น ๆ ซึ่งเคยมีการทำนาในอดีตแต่ปัจจุบันมีการทำนาเพียงร้อยละ 5 ของพื้นที่เท่านั้น (สุสนา แลหา , 2568)

จากการลงพื้นที่พบว่าความสำคัญประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่พบในพื้นที่ตำบลกรงปินังทั้งในอดีตและปัจจุบัน พื้นที่ตำบลกรงปินังมักประสบปัญหาแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ซึ่งน้ำในพื้นที่มักเป็นน้ำใต้ดินที่มีคุณภาพไม่ดี หรือมีปัญหามลพิษจากการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ทำให้การจัดการหาน้ำประปายิ่งยากขึ้น ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำในพื้นที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลหรือในหมู่บ้านที่มีประชากรเบาบาง ยังไม่สามารถเข้าถึงระบบน้ำประปาที่มีคุณภาพ ระบบของประปาส่วนภูมิภาคเข้าไปถึงแค่บางพื้นที่แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด เนื่องจากการพัฒนาและการขยายระบบน้ำประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของตำบลกรงปินังมีการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และยังมีบางพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบน้ำประปาโดยตรง แม้ว่าการประปาส่วนภูมิภาคจะมีการขยายการให้บริการในหลายพื้นที่ของจังหวัดยะลา แต่ก็ยังคงมีพื้นที่บางแห่งในตำบลกรงปินังที่ยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาหรือการไม่ได้รับน้ำประปาที่สะอาดและมีคุณภาพเพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านสุขอนามัยและการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะระบบประปามอบบ้านในพื้นที่ หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ซึ่งเป็นระบบประปาที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดในตำบล

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยมีพื้นที่ในการศึกษาคือ หมู่ที่ 4 บ้านกียะ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาเรื่องระบบน้ำประปามอบบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านคุณภาพของน้ำที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานด้านสุขาภิบาล และการจ่ายน้ำที่ไม่สม่ำเสมอ โดยการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึง ระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ อำเภอกงปินัง จังหวัดยะลา นอกจากนี้ การวิจัยยังมีเป้าหมายเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกงปินัง จังหวัดยะลา

1.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา 1) แนวทางการบริหารจัดการน้ำประปา ได้แก่ ด้านคน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการมีส่วนร่วม 2) ประสิทธิภาพน้ำประปา ซึ่งได้แก่ ด้านปริมาณน้ำ ด้านคุณภาพน้ำ ด้านการให้บริการ ด้านการบำรุงรักษา

ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรคือประชาชนในหมู่ที่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา จำนวน 253 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณจำนวน 253 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 15 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

จากการวิจัยครั้งนี้มีพื้นที่ในการวิจัย คือ หมู่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน พ.ศ. 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา สามารถเข้าถึงระบบน้ำประปาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สามารถใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

2. ประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการมีน้ำสะอาดและปลอดภัยสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน ลดปัญหาด้านสุขอนามัยและความเสี่ยงจากโรคที่เกิดจากน้ำไม่สะอาด

3. ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ อันจะส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน

4. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาในการบริหารจัดการน้ำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาหมู่ที่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ (ถ้ามี)

การบริหาร

คำนิยาม: กระบวนการวางแผน การจัดองค์ประกอบ การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุมการใช้ทรัพยากรทั้งมนุษย์ วัสดุ และงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่กำหนดไว้

การจัดการน้ำ

คำนิยาม: กระบวนการวางแผน พัฒนา ใช้ประโยชน์ อนุรักษ์ และควบคุมทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำของประชาชน ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำนิยาม: หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิและอำนาจในการปกครองตนเองตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมีหน้าที่ในการบริหารและจัดการกิจการสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น การพัฒนาท้องถิ่น การบริการสาธารณะ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

น้ำประปา

คำนิยาม: น้ำที่ผ่านกระบวนการผลิตและฆ่าเชื้อตามมาตรฐานของการประปา เพื่อให้สามารถนำไปใช้บริโภคและอุปโภคได้อย่างปลอดภัย โดยมีการจัดส่งผ่านระบบท่อไปยังชุมชนหรือครัวเรือน ภายใต้การดูแลของหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทาง

คำนิยาม: กรอบหรือทิศทางในการดำเนินงานที่วางไว้เป็นขั้นตอนหรือข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นหลักในการวางแผน ตัดสินใจ หรือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

บทบาท

คำนิยาม: หน้าที่ ความรับผิดชอบ หรือพฤติกรรมที่คาดหวังให้บุคคลหรือหน่วยงานกระทำตามตำแหน่งหรือสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจหรือนโยบายที่ตั้งไว้

ผู้นำ

คำนิยาม: บุคคลที่มีบทบาทในการชี้นำ สร้างแรงจูงใจ และกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยผู้นำอาจมีอิทธิพลทั้งในเชิงนโยบาย การจัดการ หรือการสร้างความร่วมมือภายในชุมชนหรือองค์กร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา มีทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 แนวคิดการบริหารจัดการน้ำ
- 2.3 แนวคิดการมีส่วนร่วม
- 2.4 แนวคิด 4 M
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง (เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ,2559)

ชาญณรงค์ ทองแคล้ว และคณะ (2566) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง รัฐบาลกลางมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสในการปกครองร่วมกัน ในเขตพื้นที่เฉพาะของตนเอง มีอิสระ ในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และงบประมาณตามระเบียบกฎหมายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง

อังคณา เกตุวารินทร์ (2563) การปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยสถานะนิติบุคคลตามกฎหมายมีอาณาเขตพื้นที่ในการปกครองเป็นตนเอง มีอิสระทางการคลัง มีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

สุตาพร ย่องแก้ว และคณะ (2567) การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลาง มายังองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นซึ่งในที่นี้หมายถึงเทศบาลตำบลวัดประคู้

โดยที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาผู้นำเพื่อเข้ามามีหน้าที่แก้ไขปัญหของชุมชน บริหารงานทรัพยากร สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการร่วมมือกับประชาชนเข้าแก้ไขปัญหของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวัดประดู่ โดยยึดการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่าความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองหรือพัฒนาในพื้นที่ของตนเองอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

อมรรัตน์ สายใจ (2562) ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นที่มีความสำคัญ 4 ประการคือ 1. การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2. การปกครองท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 3. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง 4. การปกครองท้องถิ่นช่วยให้ภารกิจของรัฐบาลกลางลดน้อยลงวัตถุประสงค์ของ

สรุปได้ว่าความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในพื้นที่ของตนเองผ่านการเลือกตั้งเพื่อเลือกตัวแทนของประชาชนไปบริหาร

แนวคิดการบริหารจัดการน้ำ

ความหมายของการบริหารจัดการน้ำ

การจัดการน้ำ หมายถึง กระบวนการวางแผนพัฒนา แจกจ่าย และใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมจัดเก็บ ตลอดจนการบำบัดอย่างเหมาะสม เพื่อให้แน่ใจว่ามีน้ำสะอาดและปลอดภัยสำหรับการบริโภคของมนุษย์ การเกษตร กระบวนการทางอุตสาหกรรม และการรักษาระบบนิเวศ (ThailandSupply ChainNetwork ,ม.ป.ป.)

ปภิทิน สันตินิยม (2565) การบริหารจัดการน้ำตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งมุ่งในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมและการขาดแคลนน้ำในการเกษตรและอุปโภคบริโภค และภาคอุตสาหกรรม โดยการบริหารจัดการ รักษาพัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการใช้งาน ทั้งในภาวะน้ำขาดและน้ำเกิน ซึ่งหลักในการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการในรูปแบบ ต่าง ๆ กับหลักธรรมาภิบาล คือ ใช้หลักนิติธรรมวางระเบียบ ออกข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ ในการใช้น้ำและบริหารจัดการน้ำ ใช้หลักคุณธรรมในการ

จัดสรรน้ำให้เกิดความเสมอภาค ส่งเสริมให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ใช้หลักความโปร่งใสบริหารจัดการน้ำที่สามารถตรวจสอบได้ทุกกระบวนการใช้หลักการมีส่วนร่วมให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจและรับประโยชน์ร่วมกันใช้หลักความรับผิดชอบสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนได้รู้เข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการใช้น้ำและอนุรักษ์แหล่งน้ำ ใช้หลักความคุ้มค่าในการบริหารจัดการน้ำใช้ทรัพยากรบุคคลและทุนรวมทั้งทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างคุ้มค่าให้สามารถใช้งานได้ในระยะยาวเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืน

อัสมา ปาทาน และคณะ (2567) กล่าวโดยสรุป การจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนต้องอาศัยปัจจัยด้านต่างๆที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับ องค์ประกอบอื่นๆ ทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และปัจจัยทางเทคนิควิชาการ เพื่อให้การพัฒนา เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ ขณะเดียวกันต้องมีความเป็นเอกภาพ มีเครือข่ายการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและประชาชนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ต้องเป็นอันหนึ่งเดียวกันอีกทั้งนโยบายการบริหารจัดการดังกล่าวทุกคนในสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนและประชาชน ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำดังกล่าว

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีประโยชน์อันดีและมีโทษมหันต์หากไม่ได้มีการจัดการและควบคุมที่ดีพอการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำจำเป็นจะต้องอาศัยการวางแผนการจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำและการควบคุมปริมาณและอัตราการไหลของน้ำให้พอเหมาะพร้อมทั้งคำนึงถึงคุณภาพและระยะเวลาการไหลของน้ำในเวลาเดียวกันด้วยนอกจากนี้การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำจะต้องพิจารณาควบคู่กับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำทุกประเภทร่วมกันให้บังเกิดผลคุ้มค่ามากที่สุดเพราะการใช้ประโยชน์จากน้ำแต่ละประเภทจะแยกออกจากกันโดยเด็ดขาดได้ยาก (พระสมบุรณ์ ปุณณปุณโณพุมจันทร์, 2554)

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการน้ำ หมายถึงกระบวนการวางแผนพัฒนา แจกจ่าย และใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่ให้น้ำเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อีกทั้งยังทั้งมุ่งในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมและการขาดแคลนน้ำในการเกษตรและอุปโภคบริโภค และภาคอุตสาหกรรม อีกด้วย

หลักสำคัญการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การพัฒนาตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ไว้ ดังนี้ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการผลิตมั่นคง ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค มีเป้าประสงค์ในการจัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค บริโภคให้แก่ชุมชน ครบทุกหมู่บ้านหรือทุกครัวเรือน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่ เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน พัฒนาน้ำดื่มให้ ได้มาตรฐาน ในราคาที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำ โดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการ และ ภาครัฐราชการ

ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต มีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ และระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งจัดหาพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจาก ศักยภาพโครงการ

ขนาดเล็กและลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ ลดความเสี่ยง/ความเสียหายลง ร้อยละ 50 รวมถึง การเพิ่มผลผลิตภาพและปรับโครงสร้างการใช้น้ำ โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลิต ภาพด้านน้ำทั้งระบบ

ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดการระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ รวมทั้งการบรรเทา อุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤต (Area based) ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ลุ่ม น้ำสาขา/ลดความเสี่ยงและความรุนแรงลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60

ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาและเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียต้นทาง การควบคุมปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ พร้อมทั้ง ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความสำคัญในทุกมิติ เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ ประโยชน์ทั่วประเทศ

ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน มี เป้าประสงค์เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของ ดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ มีเป้าประสงค์โดยการขับเคลื่อนการดำเนินการให้สอดคล้องตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี อัน ประกอบด้วย การจัดทำกฎหมายรอง การจัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์ลุ่มน้ำเพื่อเป็นกลไกใน การจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนงาน/แผนปฏิบัติการในระดับลุ่มน้ำ การสร้างความร่วมมือระหว่าง ประเทศในการพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ โดยพัฒนาเชื่อมโยงฐานข้อมูล

ทรัพยากรน้ำ และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, ม.ม.ป.)

ความสำคัญของการบริหารจัดการน้ำตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการน้ำตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจาก ช่วยลดความขัดแย้ง: การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการตัดสินใจจะช่วยลดความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้น้ำ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เป็นธรรมและยั่งยืน ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ: ความโปร่งใสและความรับผิดชอบจะช่วยส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และลดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ: การบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และรักษาคุณภาพน้ำให้ดี สร้างความเชื่อมั่น: การบริหารจัดการน้ำที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (กรมประชาสัมพันธ์ , 2568)

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำถือเป็นหลักการสำคัญ และเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อความต้องการของทุกภาคส่วน และรักษาคุณภาพน้ำให้ดี เพื่อประโยชน์ของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

สมบัติ นามบุรี (2562) ดั่งนั้นการมีส่วนร่วมจึงหมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

สุธาวี กลิ่นอุบล (2563) ดั่งนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีส่วนสำคัญเกี่ยวข้องหรือพัฒนาการดำเนินงานและ ชีตความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทหลักในการพัฒนาเพื่อความสำเร็จของชุมชนและตอบสนองต่อประโยชน์ของชุมชนโดยส่วนรวมมีส่วนร่วมของชุมชน คือการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจและดำเนินการในการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์และสนองตอบตรงต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น

จินตวีร์ เกษมสุข (2561) กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงเป็นการที่ประชาชนหรือ ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและ สังคม ตามความจำเป็นในฐานะสมาชิกของสังคม และได้พัฒนาภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจต่าง ๆ

เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการเรียนรู้การปรับเปลี่ยนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ

วชิรวัชร งามละม่อม (2559) ความหมายการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง ,2559)

สรุปได้ว่า เป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และยังสามารถติดตามตรวจสอบการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การส่วนร่วมในการพัฒนาในการทำกิจกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ยังมีมาสรดปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ 2560

รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 รัฐธรรมนูญฉบับนี้รับรองสิทธิของประชาชนไว้มากมาย คือ สิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบายออกกฎหมาย ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเอง

ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยการใช้สิทธิทางตรงตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา 43 บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐ ให้ดำเนินการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือดเว้นไม่ดำเนินการสิ่งที่จะก่อผลเสีย และหน่วยงานรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอนั้นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

มาตรา 133 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและหน้าที่ของรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

มาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยรัฐธรรมนูญยังไม่ได้กำหนดจำนวนรายชื่อที่ต้องใช้ไว้ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และจะต้องมีกฎหมายออกมากำหนดหลักเกณฑ์ต่อไป

มาตรา 256 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้

นอกจากสิทธิโดยตรงที่ประชาชนสามารถเข้าซื้อกันเพื่อที่จะเสนอกฎหมายและนโยบายแล้ว รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอีกหลายเรื่อง หลาย ประเด็น ดังนี้

มาตรา 57 (1) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้อง ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 57 (2) รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและ ได้รับประโยชน์ด้วย

มาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้ง กลไกส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต

มาตรา 65 ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

มาตรา 68 รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาและ เผยแพร่หลักธรรม ต้องมีมาตรการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการ ดังกล่าวด้วย

มาตรา 74 รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพ ลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรา 78 รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการ สาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

มาตรา 178 รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการ เคารพจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา 252 ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะมาจากการเลือกตั้งหรือ มาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 253 ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เปิดเผยข้อมูลและรายงาน ผลให้ประชาชนทราบ และมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 257 (3) การปฏิรูปประเทศต้องทำเพื่อให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข

มาตรา 259 กฎหมายว่าด้วยขั้นตอนและแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องระบุถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Ilaw ,2560)

สรุปได้ว่า ตามรัฐธรรมนูญ 2560 บอกรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นสามารถออกแบบการปกครองของตนเองได้ผ่านการเลือกตั้งเพื่อหาตัวแทนไปบริหาร และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเอง

แนวคิด 4 M

4m คือ Material, Man, Machine และ Method องค์ประกอบของ ทฤษฎี 4m เป็นหนึ่งในทฤษฎีการบริหารปัจจัยในกระบวนการผลิต ที่จะต้องบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถลดต้นทุนในกระบวนการผลิตให้ต่ำที่สุด และเป็นตัวช่วยในการเพิ่มผลผลิตให้กับผู้ประกอบการ คน Man เงิน Money วัตถุดิบ Material การบริหารจัดการ Management ปัจจัย การ บริหาร 4m

แนวคิดทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ Man คือ คนงาน พนักงาน หรือบุคลากรทั้งจากภายในและภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดเพราะการผลิตหรือดำเนินการใด ๆ จะต้องเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยคน ทั้งในด้านความคิด การวางแผน การดำเนินการ หรือจัดการทำให้เกิดการผลิตหรือกิจกรรมทางธุรกิจทุกรูปแบบ การพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ การบริหารกำลังคน ต้องมีการพัฒนาคนด้านความรู้ ทักษะ และวางแผนการใช้คนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

money management คือ เงินทุน Money เงินหรือทุน ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจทั้งจากเงินทุนภายในและภายนอก ในทางธุรกิจเงินทุนถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุด เพราะการทำธุรกิจทุกอย่างไม่สามารถดำเนินได้ดีหากขาดทุนในการดำเนินงานของทฤษฎีการบริหารจัดการ เมื่อทำธุรกิจทุกอย่างจะต้องเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเงินทุน เพราะจะเป็นตัวขับเคลื่อนธุรกิจและปัจจัยต่างๆ ให้ดำเนินการไปได้ทั้งในด้านค่าแรงคน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ การมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามหลักการบริหารงานในการดำเนินธุรกิจ

วัสดุ (Material) คือ วัสดุสิ่งของ วัตถุดิบ ชิ้นส่วนอะไหล่ ผลิตภัณฑ์ บริการหรืออุปกรณ์อื่นๆ มีส่วนนำมาใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เป็นสิ่งสำคัญอันดับต่อมา เพราะทุกธุรกิจต้องอาศัยสิ่งที่ได้ในกลุ่มนี้มาใช้เป็นทรัพยากรในการผลิต ดังนั้นต้องรู้จักบริหารจัดการวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพสามารถมีเพียงพอในการผลิต บริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด การบริหารวัสดุ ในการดำเนินงานว่าทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

การบริหารจัดการ Management คือ การให้กลุ่มบุคคลในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์กร การสรร บุคลากร การนำหรือสั่งการ และการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน การจัดการทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การใช้งานตามตำแหน่ง ตลอดจนการจัดวางทรัพยากร บุคคล ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งยังช่วยบริหารให้กับ องค์กรต่างๆ ให้มีความก้าวหน้าด้วย pangpond (2568)

สรุปได้ว่า 4 M คือการบริหารจัดการโดยใช้ 4 องค์ประกอบดังนี้ 1. คน Man 2. เงินทุน เงิน หรือทุน money management 3. วัสดุ Material 4. การบริหารจัดการ Management ทั้งหมดนี้ คือกระบวนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บารมีบุญ แสงจันทร์ (2566) บทบาทของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบบทบาท ของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ไซในการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระกับตัว แปรตาม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ T-test/F-test (One Way Anova) พร้อมทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant difference) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-30 ปี มีระดับ การศึกษาปริญญาตรี มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001 - 15,000 บาท และมีภูมิลำเนาทางภาคเหนือ ระดับ บทบาทของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยลำดับแรก คือ ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมการ พัฒนาที่ยั่งยืนแล้วให้ทุกคน เข้าถึงความยุติธรรม รองลงมาคือ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่วนลำดับสุดท้าย สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคา ที่สามารถซื้อได้และอย่างยั่งยืน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบบทบาทของ ข้าราชการองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีด้านปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการ พัฒนาอย่าง ยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เบญจพร พึ่งไชย (2566) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักใหญ่ อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเอง 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแล ผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเอง และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากร ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุในองค์กรภาครัฐ และผู้สูงอายุในชุมชน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักใหญ่ ดำเนินงานตามบทบาทที่ได้รับ ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ การสนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ การฝึกอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัยและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ส่วนปัญหา และอุปสรรคที่ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างจำกัด ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านบุคลากร และปัญหาและอุปสรรคในการลงพื้นที่ในการดูแลผู้สูงอายุ แนวทางส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนในเรื่อง การจัดสรรงบประมาณ บุคลากรด้านผู้สูงอายุและองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรวางแผนร่วมกันในการดูแลผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในเรื่อง การดูแลสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ และสังคมเน้นให้ผู้สูงอายุ บุคคลในครอบครัว ได้มีส่วนร่วม

ชายนีย์ ช. บุญพันธ์" นวัตกรรม" นวัตกรรม (2567) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 และเพื่อศึกษาความท้าทายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ตัวแทนผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16 มีบทบาทสำคัญในการหนุนเสริมหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่หลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย และ ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรม เชื่อมด้วยกิจกรรมทางศาสนาและกีฬาเป็นหลัก นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่าย เป็นตัวกลางประสาน และสร้างกลไกความร่วมมือ โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มเด็กและเยาวชน สำหรับปัจจัยที่เป็นความท้าทายได้แก่ งบประมาณ กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และการสรรหาบุคลากรที่มาทำงานในพื้นที่

พระมหาจางค์ สิริวิณโณ , และคณะ (2563) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบันมีหน้าที่ในการสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวก็เช่นกันถือเป็นบทบาทหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดึงความได้เปรียบของทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในชุมชนมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เป็นแหล่งสร้างรายได้ของประชาชนในท้องถิ่นได้ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนโดยกระตุ้นประชาชนในท้องถิ่นตระหนักและมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีไว้ให้กับคนรุ่นหลังได้เรียนรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ในลักษณะการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้จะต้องพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชาชนในท้องถิ่นเรื่องการให้บริการทางการท่องเที่ยวท่องเที่ยวชุมชน พร้อมกับการสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการการท่องเที่ยวชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และที่สำคัญต้องเอาจริงเอาจังกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ครบวงจรและเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

พระวิศิษฐกุล สิริปัญญา , และคณะ (2564) บทความเรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย” ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนและเป็นองค์กรที่รับรู้ปัญหาของประชาชนเป็นอย่างดี ที่สำคัญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่สำคัญในการดูแลพี่น้องประชาชนตั้งแต่เกิดจนตายในหลายๆ มิติด้วยกัน ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจมาจากส่วนกลาง เพื่อให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการได้คล่องมากขึ้น การดำเนินการด้านการลดความเหลื่อมล้ำของคนที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้น จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการมาโดยตลอดอยู่แล้ว โดยที่ท้องถิ่นเองไม่รู้ตัวแม้แต่การบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นการลดความเหลื่อมล้ำทั้งนั้น แต่ที่สำคัญคือ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

สรุปได้ว่าบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณในการพัฒนาในเขตพื้นที่ของตนจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาในพื้นที่ของตนเอง

วิจัยการบริหารจัดการน้ำ

ฐิติวัฒน์ ว่องวรรณกุล (2567) การบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตรโดยภูมิปัญญาล้านนา งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตรโดยภูมิปัญญาล้านนา 2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนจากการใช้ภูมิปัญญาล้านนา 3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตร โดยการใช้หลักการของภูมิปัญญาล้านนา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ ชุมชนที่มีบริบททางภูมิสังคมใกล้เคียงกัน ในส่วนของการเก็บข้อมูลระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยจะศึกษาวิธีการเก็บ ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลวิจัยแบบมีส่วนร่วมหลายรูปแบบ คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กระบวนการวิจัยชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา (Matrix Ranking) ทั้งภาครัฐและประชาชนในเขต พื้นที่ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสรุปข้อมูล กระบวนการและข้อเท็จจริง ซึ่งผลวิจัยสรุปได้ ดังนี้

การบริหารจัดการน้ำของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาล้านนา สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ที่มีผลต่อการเกษตรในชุมชนได้ โดยการหลักสำคัญคือ การคงอยู่ของภูมิปัญญาโดยนำวัฒนธรรม ความเชื่อ และการเคารพ และปฏิบัติตามกฎและกติกาย่างเข้มแข็งของชุมชน ส่งผลให้กลุ่มผู้ใช้น้ำสามารถบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทำให้เกิดวิถีชุมชนแบบพึ่งตนเอง

เครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐเอกชนและชุมชนทั้งพื้นที่ตำบลวรรณครและตำบลป่าแลวหลวง จังหวัดน่าน มีหน่วยงานเข้าร่วมบูรณาการ โดยนำศาสตร์ความรู้ภูมิปัญญาล้านนาที่มีมาแต่เดิม และนำศาสตร์ความรู้สมัยปัจจุบันด้านการชลประทานมาพัฒนาการสร้างความร่วมมือวางแผนและส่งเสริมความรู้ที่ส่งผลต่อการผลักดันให้พื้นที่ที่มีประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร

พันธุ์ทิพย์ นวนุช และคณะ (2565) การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชนน้ำเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของโลก สิ่งมีชีวิตต้องอาศัยน้ำในการดำรงชีวิต ประกอบกับการพัฒนาประเทศมีความต้องการใช้ทรัพยากรทุกประเภท รวมทั้งทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการเพิ่มของประชากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศประสบปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นต้องใช้น้ำในทุกด้าน รวมทั้งด้านการเกษตรด้วย การบริหารจัดการน้ำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง บทความนี้มุ่งจะศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณน้ำต้นทุนมีแนวโน้มลดลงประกอบกับชุมชนและองค์กรบริหารจัดการน้ำ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ทั้งการบริหารจัดการน้ำ และการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

นอกจากนี้บทความนี้มุ่งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชน นอกเหนือจากแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่

ณรงค์ศักดิ์ ทังทอง (2567) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวงโดยประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทธรรม บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวง 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวง 3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวงโดยประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทธรรมระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรของการประปานครหลวง 372 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรทาโร ยามาเน่ สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับที่ความเชื่อมั่น 0.994 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารการประปานครหลวง นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ และพระพุทธรศาสนา จำนวน 18 รูปหรือคน เลือกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวงอยู่ในระดับมาก 2. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร จัดการน้ำของการประปานครหลวง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกันทำนายความผันแปรได้ร้อยละ 58.7 หลักอิทธิบาทธรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร จัดการน้ำของการประปานครหลวง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และสามารถร่วมกัน ทำนายผันแปรได้ร้อยละ 70.6 3. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำของการประปานครหลวงโดยประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทธรรม มีแนวทาง ดังนี้ 1. ด้านคุณภาพของงาน การประปานครหลวงมีศักยภาพในการผลิตน้ำประปามีความสะอาดได้มาตรฐาน วัสดุอุปกรณ์ได้มาตรฐาน 2. ด้านปริมาณของงาน การประปานครหลวงสามารถผลิตน้ำประปาเพียงพอกับความต้องการของประชาชน 3. ด้านเวลาการประปานครหลวงใช้เวลาผลิตน้ำประป้าน้อยลง 4. ด้านค่าใช้จ่าย การประปานครหลวงใช้งบประมาณในการผลิตน้ำประป้าน้อยลง

รัชรินทร์ ธนานุตยกุล , และคณะ (2567) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 2)เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี

จากการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 352 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test และการทดสอบค่าเอฟ F-Test และการเปรียบเทียบ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน และใช้เทคนิคการสรุปเนื้อหา นำเสนอแนวทาง ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหาอุปสรรค คือ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ ประชาชนบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ข้อเสนอแนะคือ การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรนั้นทั้งผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และพนักงาน มีความเมตตา แสดงไมตรีจิตร์ พร้อมให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา อุปสรรค ให้กับประชาชน ทั้งสร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่าการดำเนินงานต่าง ๆ นั้นตั้งอยู่บนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย

ภูเนตุ จันทรจิต , และคณะ (2566) รูปแบบการบริหารจัดการน้ำ ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพภูมิทัศน์นิเวศวิทยาเกี่ยวกับน้ำาระดับครัวเรือนภาคเกษตรกรรม ของชุมชนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท (2) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการน้ำระดับครัวเรือนภาคเกษตรกรรมของชุมชนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท (3) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการน้ำระดับครัวเรือนภาคเกษตรกรรมของชุมชนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษานี้ เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์กลุ่ม และจัดเวทีประชาคมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำชุมชน สมาชิกชุมชน และบุคคลผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิควิธีอุปนัยและนิรนัย ด้วยทฤษฎีการบริหารจัดการ และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปได้ว่าจากงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพในทุกภาคส่วน ทั้งภาคชุมชน ภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรม โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการบูรณาการความรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ

วิจัยการมีส่วนร่วม

พันธรักษ์ ผูกพันธุ์ (2562) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาการจัดการป่าชุมชนศิลาแลง นำเสนอบทเรียนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับจุลภาค ในการ

จัดการ ปาฐมนิเทศและปาฐกถาที่สมาชิกชุมชนเข้าร่วมจัดการป่าไม้ของชุมชนมาเป็นเวลาหลายทศวรรษจนถึงปัจจุบันแม้จะไม่เคยมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนจากภาครัฐก็ตาม การศึกษาขั้นนี้สะท้อนภาพความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน คือ ปัจเจกบุคคล ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ปัจจัย ทั้งหมดส่งผลต่อความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่ศึกษา บทความชิ้นนี้มาจากงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ปัจเจกบุคคลมีสิทธิตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมการจัดการป่าชุมชนแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ผู้ที่รู้สึกว่าคุณมีความสามารถในการสื่อสาร การเจรจา การใช้เหตุผลอาจเข้าร่วมจัดการ ปาฐมนิเทศทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แต่สมาชิกบางคนอาจตัดสินใจเลือกเข้าร่วมการแบบไม่เป็นทางการแทนด้วยเหตุผลส่วนตัวที่แตกต่างออกไป สำหรับปัจจัยเรื่องชุมชนนั้น กระบวนการที่ยุติธรรมและความเสมอภาคเป็นข้อกำหนดพื้นฐานที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน สมาชิกทุกคนจะได้รับการประกันว่าตนเองจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและยุติธรรมในระหว่างการประชุม การกำหนดกฎระเบียบหรือการบังคับใช้กฎระเบียบชุมชน นอกจากนี้ หน่วยงานภายนอกมีบทบาทสำคัญในฐานะหุ้นส่วนของชุมชน ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทเรียน ประสบการณ์และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพลังการมีส่วนร่วม ของประชาชน บทบาทของหน่วยงานภายนอกนี้มีความสำคัญเพราะชุมชนเองอาจมีทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการจัดการป่าชุมชนเพียงลำพัง ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ด้านข้างต้นสามารถนำไปสู่อำนาจของประชาชนในการจัดการป่าของชุมชนเอง อีกทั้งการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ร่วมจะหยั่งรากลึกกลงในการเมืองและการบริหารราชการของไทยต่อไป

พระครูสุภัททีถญาณการ และคณะ (2567) นวัตกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวัตกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน นวัตกรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและนวัตกรรมของมนุษย์จนแยกกันไม่ออก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมผลิตและบริการ ตลอดจนโครงสร้างทางสังคม อีกทั้งเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มพูนความสามารถเชิงการแข่งขันของประเทศ ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาโลกได้เผชิญ กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่สำคัญอย่างก้าวกระโดดก่อนจะก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ การก้าวกระโดด ดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมอย่างมาก และการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมา ซึ่งนับจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยิ่งมีความเร็วมากขึ้นทุกขณะ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางสังคมมากขึ้น ประเทศใดที่สามารถปรับตัวได้ทันก็ย่อมสามารถเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง และหากมีการปรับตัวทางสังคมไปพร้อม ๆ กันด้วยแล้วก็ถือว่าการเร่งให้สังคมนั้นมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมากมายในแทบทุกวงการ โดยนวัตกรรมต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทำให้ชีวิตสะดวกรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารความรู้ได้เป็นอย่างดี

แสนสุริยา รักเสมอ (2566) การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. ต้องการให้ประชาชนเกิดความผูกพันรู้สึกรัก และมีจิตสำนึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นร่วมกัน 2. ต้องการให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงาน ด้วยความโปร่งใส ตรงกับความต้องการของประชาชน และรับผิดชอบต่อประชาชนให้มากขึ้นและ 3. เพื่อให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกขั้นตอน จึงควรนำหลักพุทธธรรม สังคหัตถุ 4 มาปรับใช้กับ กระบวนการบริหาร จัดการแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ด้วยการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกภาคส่วนด้วยปิยะวาจา การสละเวลารับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน จะสามารถสร้างประโยชน์จากผู้อื่นได้ การสร้างโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อนโยบายสาธารณะและการปฏิบัติงานอย่างเสมอต้นเสมอปลายจะสามารถสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ กลุ่มผู้แทนทุกภาคส่วนร่วมดำเนิน กิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องเสมอต้นเสมอปลาย ตลอดจนดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมจริยธรรม การมอบบทบาทให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยการลงประชามติ เป็นการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

มณีรัตน์ ชัยยะ , และคณะ (2567) การมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม บทความเรื่องการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการอภิปรายประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมบทความนี้ได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ มาร่วมวิเคราะห์ประกอบด้วย แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม แนวคิดการมีส่วนร่วม โดยนำแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาบ้านเมืองและเทคโนโลยีที่ทันสมัยไม่สามารถจะหยุดนิ่งกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นได้จึงส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอันดับต้นๆ ทั้งร่างกายที่ได้รับมลพิษและทางจิตใจ ดังนั้นการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนจึงต้องประสานความร่วมมือกันเพื่อช่วยขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อัญชิสา หัตถุมพล, เฉลิมขวัญ สิงห์วี (2567) การมีส่วนร่วมในชุมชน ความพึงพอใจต่อที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตของหัวหน้าครัวเรือนในโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.ระดับการมีส่วนร่วมในชุมชน

ระดับความพึงพอใจต่อที่อยู่อาศัยและระดับคุณภาพชีวิตของหัวหน้าครัวเรือน 2.ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในชุมชนกับคุณภาพชีวิตของหัวหน้าครัวเรือน และ 3.ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับคุณภาพชีวิตของหัวหน้าครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ หัวหน้าครัวเรือนที่อยู่อาศัยในโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว จำนวน 177 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test, F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า 1.การมีส่วนร่วมในชุมชนของหัวหน้าครัวเรือนอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.99$) ความพึงพอใจต่อที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$) และคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.22$) 2.หัวหน้าครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความพอเพียงของรายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและภาระด้านที่อยู่อาศัย มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน 3.การมีส่วนร่วมในชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4.ความพึงพอใจต่อที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่าจากงานวิจัยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสในการบริหารงาน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

วิจัย 4 M

อลงกต สารกาล และคณะ (2565) การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจำนวน 201 ตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จาก ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, S.D. = 0.56) ในการป้องกันโรคอาจมีข้อบกพร่องหรือยุ่งยากอยู่บ้าง แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่พอใช้ได้ในส่วนผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประเภทบุคลากรท้องถิ่น และประเภทองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน และประสบการณ์การทำงานมีความเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า 1) ด้านบุคลากร ในระยะแรกของการระบาดบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันโรค บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่ได้มีการกำหนดแผนงานพัฒนาความรู้ด้านสาธารณสุขเบื้องต้น 2) ด้านงบประมาณพบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีอุปสรรคในเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก แต่ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์มีปัญหาอุปสรรคในระยะแรก เพราะเป็นระยะของการจัดหาจัดซื้อ ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องระเบียบ แต่ก็มีแนวทางจากส่วนกลาง ทำให้สามารถคลี่คลายปัญหาได้ และ 4) ด้านจัดการ มีการบัญชาการในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ มีโครงสร้างคณะทำงานศูนย์อำนวยการบัญชาการเหตุการณ์ที่ชัดเจนเพียงพอ ข้อเสนอแนะ 1) ด้านบุคลากร จะต้องกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านทฤษฎีและวิธีปฏิบัติ ที่ถูกต้องด้านสาธารณสุข 2) ด้านงบประมาณจะต้องมีการจัดทำคู่มือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ผู้ปฏิบัติงาน 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงคุณภาพ ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ 4) ด้านการจัดการ จะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์หรือช่องทางการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น มีการจัดเก็บ ฐานข้อมูลไว้ในแหล่งเดียวกัน

ธนัชฐา แก้วปานกัน และคณะ (2564) การบริหารจัดการกระบวนการผลิต 4M 1E และการจัดกิจกรรมหลัก 5ส.กรณีศึกษา: บริษัท ยาคุลท์ (ประเทศไทย) จำกัด สาขา ออยุธยา บทความวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเพิ่มผลผลิตของสินค้าให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภคและลดการสูญเสียของผลิตภัณฑ์วิธีการดำเนินการวิจัย คือ การสังเกตการณ์ปริมาณการผลิตแต่ละครั้งในทุกๆ1ชั่วโมง จะมีการผลิตได้เป็นจำนวน 40,000 ขวดต่อ 1 ชั่วโมง 1 ขวดใช้เวลาผลิต 0.8 วินาที การเพิ่มผลผลิตลดเวลาในการผลิต จากขวดละ 0.8 วินาที ให้เหลือขวดละ 0.5 วินาทีต่อขวด และแต่ละเครื่องจะหยุดพักทุกๆ 15 นาที และจะทำงานได้เครื่องละ 8 ชั่วโมงต่อวัน ผลการวิจัย พบว่าปัญหาที่พบ คือ 1)การบรรจุลงภาชนะที่เกินมาตรฐานทำให้เครื่องที่กำลังดำเนินงานอยู่จะต้องหยุดชะงักลงเพื่อตรวจสอบนมที่บรรจุเกินมาตรฐานทำให้เสียเวลาในการผลิตละ 2)การคัดแยกขยะและการกำจัดกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆแนวทางการปรับปรุงโดยการนำทฤษฎี 4M 1Eและกิจกรรมหลัก5ส.เข้ามาใช้ในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มผลผลิตของสินค้า พบว่า จากการปรับปรุงผลิตภาพด้านการบันทึกจำนวนที่ผลิตได้ทั้งก่อนและหลังปรับปรุง 1 เดือน ก่อนปรับปรุงได้เท่ากับ 40,000 หลังทำการปรับปรุง 1 เดือน ได้เท่ากับ 50,000 หรือผลิตได้เป็นอัตราร้อยละ250%สรุปผลการวิจัยจากการปรับปรุงผลิตภาพด้านการลดการสูญเสียของผลิตภัณฑ์บันทึกจำนวนที่ผลิตได้ทั้งก่อนและหลังปรับปรุง 1 เดือนก่อนปรับปรุงได้เท่ากับ 28 หลังทำการปรับปรุง 1 เดือน ได้เท่ากับ 12 หรือผลิตได้เป็นอัตราร้อยละ 57.14%

ภาณุ เจริญสุข และ ธรรมพร ตันตรา (2565) การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การ

บริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 3) เพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย มีหน่วยวิเคราะห์คือเทศบาลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 เทศบาลตำบล และ 1 เทศบาลเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา ฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่นของเทศบาล ผู้แทนท้องถิ่นอำเภอ และผู้แทนภาคประชาชน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เทศบาลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่มีการบริหารจัดการโดยใช้หลัก 4 M ได้แก่ 1) Man : การบริหารจัดการด้านบุคลากร 2) Money : ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) Material : ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ 4) Management: มีการนำหลักธรรมาภิบาล การบริหารจัดการเชิงสถานการณ์ การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง และการบริหารจัดการความขัดแย้งมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยด้านระบบวิธีคิดและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการเจ้าหน้าที่เทศบาล การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล การทำงานเต็มศักยภาพของข้าราชการเจ้าหน้าที่ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์องค์กรเทศบาล ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการคือการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายในองค์กรเทศบาลในส่วนของบุคลากรทั้งสามฝ่ายของเทศบาล โดยการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพในการทำงานตามบทบาทหน้าที่การ จัดหารายได้ด้วยการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม การจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาอย่างเหมาะสม การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีตามความจำเป็นเพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ในส่วนการบริหารจัดการความขัดแย้งนั้นเทศบาลผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลควรเป็นกลุ่มคนหลักในการจัดกระบวนการหาแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่นอย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันเทศบาลควรสนับสนุนให้เกิดหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบทางด้านการพัฒนาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วยเพื่อยกระดับสู่การเป็นชุมชนแห่งการเปลี่ยนแปลง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของบริษัทน้ำเตียวตามหลักทฤษฎีการในการบริหาร 4M เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน คือ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทน้ำเตียวในประเทศที่มีการขายโปรแกรมการเดินทางและจัดการการเดินทาง โดยมีการจัดตั้งบริษัทไม่น้อยกว่า พ.ศ.2532 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดระบบข้อมูลเป็นกลุ่มและนำเสนอแบบเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของบริษัท

นำเที่ยวตามหลักทรัพยากรในการบริหาร 4M ที่สรุปได้แต่ละด้าน ดังนี้ ด้านบุคลากร พนักงานจะได้รับการพัฒนาศักยภาพ ความรู้โดยผ่านการฝึกอบรมตามที่ได้ถูกจัดขึ้นตามหลักสูตรที่เหมาะสม มีการปรับลดจำนวนพนักงาน ปรับโครงสร้างในการการทำงานให้สามารถทำงานที่บ้านได้ ด้านงบประมาณ บริษัทจะมีการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างเคร่งครัด ส่วนหนึ่งของการลดค่าใช้จ่ายมาจากการลดจำนวนพนักงาน มีการจัดแบ่งสัดส่วนเพื่อจัดการฝึกอบรมให้กับพนักงานและจัดซื้อ

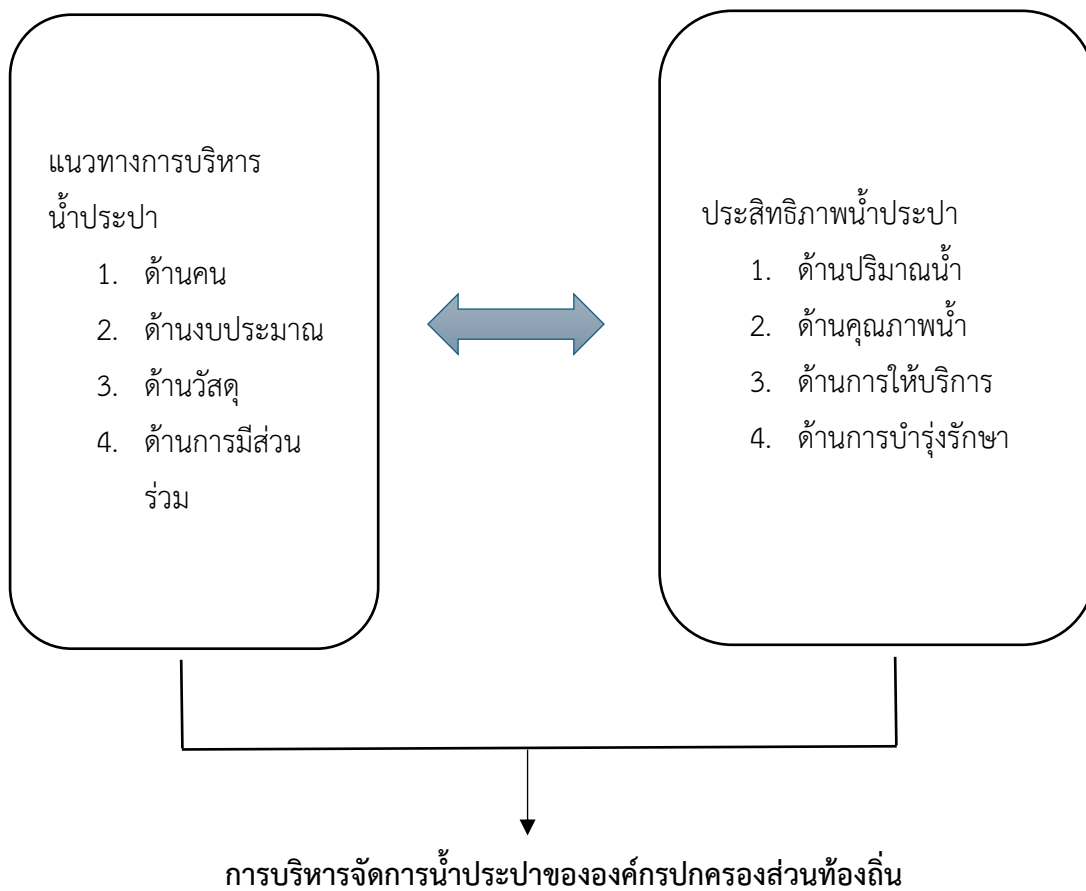
ทัตยา ดวงจรัส และ พัฒน์ พิสิษฐเกษม (2564) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ: กรณีศึกษา กรมพลธิการทหารบกของหน่วยงานภาครัฐ: กรณีศึกษา กรมพลธิการทหารบก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกลยุทธ์การจัดหา (Man Method machine Money: 4M) และปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อของกรมพลธิการทหารบก จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ใช้แผนภูมิแกงปลาในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และ 2) ใช้การตอบแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวน (F-test)

จิราธิวัฒน์ ศุภรัตน์เสรี (2560) ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชน ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการจัดตั้ง สหกรณ์บริการประชาชนของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เพื่อวิเคราะห์ หาอิทธิพลระหว่างกระบวนการบริหารจัดการ (POCCC) และปัจจัยพื้นฐาน ทางการบริหารจัดการ (4M) ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี กับความ พร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชนของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัด ชลบุรี และเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชนของผู้บริหารในเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงาน (เฉพาะพนักงานเทศบาล)) ทุกหน่วยงานของ เทศบาลเมืองแสนสุข ทั้งหมด 82 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis: MRA) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of Determination: R²) กำหนด ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชน ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับต่ำ โดยยกเว้นความพร้อมทางด้านผู้บริหารของเทศบาล ที่มีความพร้อมในระดับ ปานกลาง ตามมาด้วยความพร้อมทางด้านบุคลากรของเทศบาล ความพร้อม ทางด้านสมาชิกที่จะร่วมจัดตั้งสหกรณ์ และความพร้อมทางการมีกิจการ ร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่ขอจดทะเบียนตามลำดับ และจากผลการ ทดสอบสมมติฐาน พบว่า กระบวนการบริหารจัดการ (POCCC) ด้านการ ประสานงาน (Coordinating) และปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารจัดการ (4M) ทั้ง 4 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ทรัพยากรบุคคล (Man) เงินทุน (Money) การบริหารจัดการ (Management) และเครื่องมือ (Machine & Material) ตามลำดับของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี อิทธิพลต่อความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชนของเทศบาลเมือง แสนสุข จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถนำ ตัวแปรเหล่านี้มาใช้พยากรณ์ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชนได้ โดยมีประสิทธิภาพในกรพยากรณ์ที่ร้อยละ 43.6 และ 81.6

สรุปได้ว่าการใช้หลัก 4M เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์กรและรับมือกับปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านการผลิต บริการ และการบริหารภาครัฐ โดยเฉพาะการเน้นพัฒนาคน (Man) และการจัดการ (Management) ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในหมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ซึ่งเครื่องมือนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกและทำให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตอบข้อปัญหาที่ต้องศึกษาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งการวิจัยคุณภาพจะใช้การศึกษาข้อจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง

3.2 ประชากรที่และกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

1) ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา จำนวนทั้งสิ้น 253 คน (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2568)

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane (1970 อ้างใน ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, 2546) ประชาชนในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา มีจำนวนทั้งสิ้น 253 คน หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่ค่าความคลาดเคลื่อน (e) 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา
	e	=	ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ค่าเท่ากับ 0.05)

ขนาดของประชากรที่ศึกษามีจำนวน 685 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคือ

แทนค่า	n	=	$\frac{685}{1+685(0.05)^2}$
		=	253 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 253 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ จำนวน 15 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทรงปืน 1 คน หัวหน้าสำนักปลัด 1 คน ผู้อำนวยการกองช่าง 1 คน กำนันผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 บ้านกียะ 1 คน ผู้นำศาสนาอิสลาม 1 คน ประธานกลุ่มแม่บ้าน 1 คน สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน 4 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 4 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

โดยผู้ที่ถูกคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เป็นผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำประปาและผู้ที่ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากน้ำประปา

เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเลือกใช้ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มประชากร ผู้ที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่

หมู่ที่ 4 บ้านกียะเย ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำประปา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยลักษณะคำถามในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาและประสิทธิภาพน้ำประปา โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลิเกิร์ต (Likert Scale) โดยการแบ่งเกณฑ์ ความคิดเห็นแบ่งได้ ดังนี้

จากเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยจะแบ่งช่วงแต่ละระดับความคิดเห็น โดยใช้อันตรภาคชั้น (Class Interval) เพื่อทราบถึงระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{คะแนนพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากการพิจารณาข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะเย ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาและประสิทธิภาพน้ำประปา ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นคำถามส่วนที่ 2

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.80	ระดับ 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.81-2.60	ระดับ 2 อยู่ในระดับน้อย
2.61-3.40	ระดับ 3 อยู่ในระดับปานกลาง
3.41-4.20	ระดับ 4 อยู่ในระดับมาก
4.20-5.00	ระดับ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและเนื้อหา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำประปา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหา และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

3.4.1 แบบสอบถาม

3.4.1.1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาและประสิทธิภาพน้ำประปาเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้องและตรงตามเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.4.1.2. ผู้วิจัยได้ทำ ioc เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิจัย การตรวจสอบมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร เกณฑ์ ดังนี้

$$ioc = \frac{\sum X}{N}$$

IOC = แทนค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum X$ = แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

3.4.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สร้างขึ้นจากการรวบรวมวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบหา

ความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาส่วนนี้บอกเล่าว่ามีวิธีการขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร ทำมาเป็นข้อ ๆ ก็ได้ วิธีการเขียนดังนี้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยจากคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อติดต่อถึงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

2) ประสานงานถึงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เพื่อพบกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง กรอก/ตอบ โดยผู้วิจัยมีความตั้งใจในการติดตามผล จนสามารถรับแบบสอบถามได้คืน จนครบ 100% (ในกรณีมีการวิจัยเชิงปริมาณที่ต้องเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก)

3) ผู้วิจัยเดินทางไปยังหมู่ 4 บ้านกียะาะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เพื่อพบกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างและดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกครบทุกคน (ในกรณีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างเดียว)

4) นำแบบสอบถามที่ได้ทำการจัดเก็บและตรวจสอบแล้วมาจัดระเบียบ และสร้างคู่มือลงรหัส นำแบบสอบถามมาจัดเลขลำดับและลงรหัส และนำคำตอบจากการสัมภาษณ์มาจัดเรียงข้อมูลและจัดทำเป็นเล่มสรุปการสัมภาษณ์เรียบร้อย แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ (ในกรณีมีการวิจัยเชิงปริมาณที่ต้องเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก)

5) นำคำตอบจากการสัมภาษณ์มาจัดเรียงข้อมูลและจัดทำเป็นเล่มสรุปการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล (ในกรณีมีการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างเดียว)

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาส่วนนี้ให้บอกว่าเรามีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบใด ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการเขียนดังนี้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยหรือ SPSS for Windows ประมวลผล เพื่ออธิบายข้อมูลที่ช่วยให้ทราบถึงคุณลักษณะของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

โดยผู้วิจัยเลือกใช้สถิติการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปา กับ ประสิทธิภาพน้ำประปา
สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

3.6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอุปนัยหรือเชิงตรรกะ (inductive analysis) ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้ทำการบันทึกไว้ โดยเนื้อหาจะมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 2 ด้านการบริหารจัดการน้ำประปา 3 ด้านการมีส่วนร่วม 4 ด้าน 4M (Man, Money, Material, Management)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา 2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา พบว่า

4.1.1 ด้านข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 2 ด้านข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	113	44.7
1.2 หญิง	140	55.3
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	12	4.7
2.2 21-30 ปี	44	17.4
2.3 31-40 ปี	108	42.7
2.4 41 ปีขึ้นไป	89	35.2
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	55	21.7
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	55	21.7
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	86	34.0
3.4 ปริญญาตรี	48	19.0
3.5 สูงกว่าปริญญาตรี	7	2.8

3.6 อื่น ๆ ระบุ	2	.8
4. รายได้		
4.1 ต่ำกว่า 5,000	17	6.7
4.2 5,000	15	5.9
4.3 7,000	39	15.4
4.4 8,000	98	38.7
4.5 10,000	63	24.9
4.6 สูงกว่า 10,000	21	8.3
5. ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่		
5.1 ต่ำกว่า 3 ปี	8	3.2
5.2 3-5 ปี	10	4.0
5.3 6-10 ปี	14	5.5
5.4 11-20 ปี	65	25.7
5.5 มากกว่า 20 ปี	156	61.7
6. อาชีพ		
6.1 ข้าราชการ	17	6.7
6.2 ค้าขาย	48	19.0
6.3 เกษตรกร	93	36.8
6.4 พนักงานบริษัทเอกชน	16	6.3
6.5 เจ้าของธุรกิจ	10	4.0
6.6 รับจ้างทั่วไป	51	20.2
6.7 นักเรียน	3	1.2
6.8 นักศึกษา	15	5.9

1. ด้านเพศ แสดงข้อมูลทั่วไปในด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศหญิงมีจำนวน 140 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ในขณะที่เพศชายมีจำนวน 113 คน คิดเป็น ร้อยละ 44.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยมีสัดส่วนที่แตกต่างกันอยู่ประมาณ 10.6% ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามมากที่สุด

2. ด้านอายุ จากตารางแสดงข้อมูลทั่วไปด้านอายุพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคืออายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2 เมื่อพิจารณาโดยรวม จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนกลางและวัยสูงอายุ ซึ่งรวมกันคิดเป็นกว่า สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (77.9%) ขณะที่กลุ่มวัยหนุ่มสาวและวัยรุ่นมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่เข้าร่วมตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานและผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมากกว่า
3. ด้านระดับการศึกษา จากตารางแสดงข้อมูลด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 86 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.0 รองลงมาคือกลุ่มที่จบต่ำกว่ามัธยมต้นและมัธยมต้น อย่างละ 55 คน หรือ ร้อยละ 21.7 ขณะที่กลุ่มปริญญาตรี มี 48 คน (ร้อยละ 19.0) และ สูงกว่าปริญญาตรี มีเพียง 7 คน (ร้อยละ 2.8) ส่วนกลุ่มที่ระบุ อื่น ๆ มี 2 คน (ร้อยละ 0.8) โดยรวมสะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับขั้นพื้นฐานถึงมัธยมปลาย ขณะที่ระดับสูงมีสัดส่วนน้อยมาก
4. ด้านรายได้ จากตารางแสดงข้อมูลทั่วไปด้านรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.7 รองลงมาคือผู้ที่มีรายได้ 10,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.9 และผู้ที่มีรายได้ 7,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.4 ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ สูงกว่า 10,000 บาท มีเพียง 21 คน หรือ ร้อยละ 8.3 ส่วนกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000–5,000 บาทรวมกันเพียง 32 คน หรือ ร้อยละ 12.6 เมื่อพิจารณาโดยรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงรายได้ 7,000–10,000 บาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำของประชากรในพื้นที่
5. ด้านระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ จากตารางแสดงข้อมูลทั่วไปด้านระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ มากกว่า 20 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.7 รองลงมาคือผู้ที่อาศัยอยู่ 11–20 ปี จำนวน 65 คน หรือ ร้อยละ 25.7 ขณะที่กลุ่มที่อาศัยอยู่ 6–10 ปี มีเพียง 14 คน (ร้อยละ 5.5) และกลุ่ม 3–5 ปี มี 10 คน (ร้อยละ 4.0) ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ ต่ำกว่า 3 ปี มีน้อยที่สุดเพียง 8 คน (ร้อยละ 3.2) โดยรวมสะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชาชนดั้งเดิมที่อยู่อาศัยในพื้นที่มาเป็นเวลานาน และมีสัดส่วนของผู้ที่ย้ายเข้ามาใหม่ค่อนข้างน้อย
6. ด้านอาชีพ จากตารางแสดงข้อมูลทั่วไปด้านอาชีพ พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 93 คน คิดเป็น ร้อยละ 36.8 รองลงมาคืออาชีพ รับจ้างทั่วไป จำนวน 51 คน (ร้อยละ 20.2) และ ค้าขาย จำนวน 48 คน (ร้อยละ 19.0) ส่วนอาชีพอื่น ๆ มี

สัดส่วนน้อย เช่น ข้าราชการ 17 คน (ร้อยละ 6.7), พนักงานบริษัทเอกชน 16 คน (ร้อยละ 6.3), เจ้าของธุรกิจ 10 คน (ร้อยละ 4.0) และกลุ่ม นักเรียน-นักศึกษา รวม 18 คน หรือไม่ถึง ร้อยละ 7.1 โดยรวมสะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยเฉพาะการเกษตร

4.1.1 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำถาม	จำนวน	\bar{x}	S.D	ผลการวิเคราะห์
1 มีบทบาทในการดูแลระบบน้ำประปาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	253	3.75	.766	มาก
2 จัดให้มีการซ่อมบำรุงระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอ	253	3.53	.710	มาก
3 สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปาอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	253	3.64	.797	มาก
รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำประปา	253	3.59	.857	มาก
5 มีการวางแผนการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับชุมชน	253	3.45	.657	มาก
6 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบน้ำมีความรู้ความสามารถเพียงพอ	253	3.75	.738	มาก
7 วัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำมีความพร้อมใช้งาน	253	3.38	.830	ปานกลาง
8 ระบบการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับน้ำมีประสิทธิภาพ	253	3.30	.794	ปานกลาง
รวม	253	3.54	0.065	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีบทบาทในการจัดการน้ำประปาโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยรายการที่ได้รับคะแนนสูงสุดที่สุด คือ การดูแลระบบน้ำประปาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.766) และ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบน้ำมีความรู้ความสามารถเพียงพอ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.738) แสดงถึงความเข้มแข็งด้านบุคลากรและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปาอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 3.64$, S.D. =

0.797) และการ รั้งฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำประปา ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.857) ก็ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการซ่อมบำรุงระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.710) และการวางแผนการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับชุมชน ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.657) ประชาชนก็ประเมินให้อยู่ในระดับมากเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการบำรุงรักษาและการวางแผนเพื่อรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ในด้าน วัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำ ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.830) และ ระบบการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับน้ำ ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 0.794) ได้รับการประเมินเพียงระดับปานกลาง ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดและเป็นจุดที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม สรุปได้ว่า ประชาชนเห็นว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทรงปิ้ง ในการจัดการน้ำประปามีจุดแข็งในด้านบุคลากรและการดูแลระบบที่ต่อเนื่อง แต่ยังคงควรเร่งปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบติดตามผล เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำประปาให้ดียิ่งขึ้นและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

4.1.2 ด้านการบริหารจัดการน้ำ

ตารางที่ 4 ด้านการบริหารจัดการน้ำ

คำถาม	จำนวน	\bar{x}	S.D	ผลการวิเคราะห์
1 ระบบน้ำประปาในชุมชนมีความสะอาดและปลอดภัย	253	2.31	1.027	น้อย
2 น้ำประปามีใช้อย่างเพียงพอและต่อเนื่องตลอดปี	253	3.08	.835	ปานกลาง
3 การจัดการน้ำในชุมชนมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ	253	3.13	.724	ปานกลาง
4 ระบบการดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซมน้ำประปามีประสิทธิภาพ	253	3.28	.725	ปานกลาง
5 ปัญหาน้ำประปาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว	253	3.50	.810	มาก
รวม	253	3.06	0.123	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารจัดการน้ำประปา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อความที่ได้รับความเห็นชอบมากที่สุดคือ ปัญหาการประปาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.810) อยู่ในระดับ “มาก” แสดงถึงการตอบสนองที่ดีของหน่วยงานเมื่อเกิดปัญหา ในขณะที่ระบบการดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซม ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.725) ได้รับการประเมินในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งสะท้อนว่ามีการดำเนินงานอยู่พอสมควร แต่ยังสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการจัดการน้ำในชุมชนให้มีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 0.724) และ ความเพียงพอและความต่อเนื่องของน้ำประปาตลอดปี ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.835) ได้รับการประเมินในระดับ “ปานกลาง” เช่นกัน สะท้อนถึงข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ประชาชนยังไม่มั่นใจในคุณภาพของระบบการจัดการน้ำ ข้อที่นำกังวลคือ ความสะอาดและความปลอดภัยของระบบน้ำประปา ($\bar{x} = 2.31$, S.D. = 1.027) ซึ่งอยู่ในระดับ “น้อย” แสดงถึงปัญหาสำคัญที่ประชาชนให้ความสนใจและควรเร่งแก้ไขอย่างจริงจัง

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินังยังมีจุดแข็งในด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องความเพียงพอ ความเป็นระบบ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสะอาดปลอดภัยของน้ำประปา ซึ่งควรได้รับการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานและสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนในระยะยาว

4.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตารางที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

คำถาม	จำนวน	\bar{x}	S.D	ผลการวิเคราะห์
1 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำประปา	253	3.60	.927	มาก
2 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำ (เช่น รมรงค์, ทำความสะอาดบ่อ)	253	3.42	.830	มาก
3 มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้ำในชุมชน	253	3.49	.945	มาก
4 ชาวบ้านมีความตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี	253	3.95	.914	มาก
5 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชน	253	3.75	.859	มาก
รวม	253	3.64	0.048	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำประปา อยู่ในระดับ “มาก” แทบทุกประเด็น โดยข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ชาวบ้านมีความตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.914) แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ข้อที่ตามมาคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชน ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.859) ซึ่งสะท้อนว่าการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการน้ำโดยตรง

นอกจากนี้ ประชาชนยังมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในด้าน การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำประปา ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.927) และ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้ำในชุมชน ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.945) ซึ่งอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความเปิดกว้างของกระบวนการมีส่วนร่วมและช่องทางการสื่อสารที่ช่วยให้ประชาชนได้สะท้อนปัญหาและแนวทางแก้ไข ขณะเดียวกัน การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำ เช่น การรมรงค์หรือทำความสะอาดบ่อน้ำ ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.830) ก็อยู่ในระดับมาก แม้จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม แต่ก็ยังถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญของชุมชน

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่าเป็นจุดแข็งของการจัดการน้ำประปาในพื้นที่ เพราะทุกประเด็นได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความตระหนักและการร่วมมือ เพื่อพัฒนาระบบน้ำประปา จึงเป็นฐานสำคัญที่สามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในอนาคต

4.1 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปา ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่า

1. ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในพื้นที่มีคณะกรรมการหมู่บ้านดูแลระบบน้ำประปา โดยคณะกรรมการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการในระดับชุมชน ตั้งแต่การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ การเก็บค่าบริการ ไปจนถึงการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นที่เกิดขึ้นกับระบบน้ำ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่สนับสนุนในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายเกินกำลังของคณะกรรมการ เช่น การซ่อมแท่งกั้นน้ำขนาดใหญ่ การเปลี่ยนปั้มน้ำ หรือระบบไฟฟ้าที่ใช้ในการสูบน้ำ แต่หากเป็นค่าใช้จ่ายเล็กน้อย เช่น การเปลี่ยนท่อ การซ่อมก๊อกน้ำ หรือการแก้ปัญหาการรั่วซึม คณะกรรมการจะจัดการเองจากเงินที่เก็บจากชาวบ้าน

“ปัจจุบัน อบต. จะทำการถ่ายโอนภารกิจการบริหารจัดการระบบประปาให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล” (ผู้อำนวยการกองช่าง, 2568)

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับประชาชน เช่น การประชุมชี้แจงเรื่องการใช้น้ำอย่างประหยัด การแจ้งเตือนเมื่อมีการซ่อมบำรุงที่จะกระทบการใช้น้ำ และการเปิดรับข้อร้องเรียนเมื่อมีปัญหาไม่เพียงพอหรือมีคุณภาพไม่เหมาะสม ทั้งนี้การบริหารจัดการยังคงต้องอาศัยความโปร่งใส โดยคณะกรรมการจะต้องรายงานผลการใช้จ่ายเงินและการบำรุงรักษาต่อประชาคมหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชน

"ถ้าระบบถังเก็บน้ำหรือไฟฟ้าเสียหาย อบต. จะรับผิดชอบซ่อมแซมให้ แต่ถ้าความเสียหายเล็กน้อย คณะกรรมการหมู่บ้านจะใช้เงินที่จัดเก็บจากชาวบ้านมาซ่อมบำรุงในส่วนนี้" (หัวหน้าสำนักปลัด , 2568)

องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีบทบาทเชิงสนับสนุนด้านนโยบายและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น การประสานขอรับงบประมาณสนับสนุนจากจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การส่งเจ้าหน้าที่ด้านเทคนิคเข้ามาตรวจสอบคุณภาพน้ำและมาตรฐานการผลิต รวมถึงการวางแผนโครงสร้างพื้นฐานในระยะยาว เช่น การขยายเขตท่อประปา การติดตั้งระบบคลอรีน และการจัดหาทุนสำหรับโครงการปรับปรุงระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อการใช้งานของประชาชนในอนาคต

สำหรับกรอบอำนาจหน้าที่ การบริหารจัดการประปาหมู่บ้านอ้างอิงตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่และขอบเขตการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในการกำกับ ดูแล และสนับสนุนระบบประปาชุมชน ทั้งในด้านงบประมาณ มาตรฐานคุณภาพน้ำ และการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ยังมีหน้าที่ประสานกับหน่วยงานภายนอก เช่น การประสานส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพระบบประปาในระยะยาว

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการระบบประปาในพื้นที่ เป็นความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ดูแลและจัดการในระดับชุมชน ทั้งการบำรุงรักษาเล็กน้อย การเก็บค่าบริการ และการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่สนับสนุนในด้านที่เกินขีดความสามารถของคณะกรรมการ เช่น การซ่อมแท็งก์น้ำ บิมน้ำ หรือระบบไฟฟ้า ตลอดจนการประสานงานด้านนโยบายงบประมาณ และการตรวจสอบคุณภาพน้ำ นอกจากนี้ การดำเนินงานยังอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ไว้อย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าการจัดการน้ำประปาในพื้นที่มีลักษณะเป็นระบบการมีส่วนร่วม ที่ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นทำงานร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ มั่นคง และยั่งยืน

2. ด้านการบริหารจัดการน้ำประปา

ในพื้นที่มีการผลิตและจัดทำน้ำประปาหลัก ๆ อยู่ 3 รูปแบบ โดยระบบใหญ่ที่สุดคือ ประปาผิวดิน ซึ่งใช้น้ำจากแม่น้ำปัตตานี ผ่านกระบวนการกรองและฆ่าเชื้ออย่างครบถ้วน ก่อนจะส่งจ่ายไปยังชาวบ้าน ระบบนี้ถือว่ามีความสะดวกและได้มาตรฐานเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภคสำหรับประปาบาดาล ส่วนใหญ่จะมีการเจาะบ่อบาดาลในบางหมู่บ้าน ใช้เป็นแหล่งน้ำสำรอง แต่ยังไม่มีการติดตั้งระบบบำบัดที่สมบูรณ์แบบเหมือนประปาผิวดิน จึงมักต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากหน่วยงานระดับบน เช่น การประปานครหลวง

นอกจากนี้ยังมี ประปาภูเขา ที่ใช้น้ำจากลำธารบนภูเขา ข้อดีคือใสสะอาดตามธรรมชาติและไม่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการส่งจ่าย แต่ในฤดูแล้งมักเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำหรือน้ำไหลอ่อน ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนระบบประปาจะกระจายตามเขตพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน เช่น หมู่ 7 จะมีระบบประปาที่ใช้เฉพาะภายในหมู่บ้านตนเอง ไม่เชื่อมโยงกับหมู่บ้านอื่น ขณะที่บางหมู่บ้านได้รับการโอนระบบประปามาจากการประปานครหลวง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำ

หน้าที่สนับสนุนและดูแลภาพรวม ปัจจุบันทุกหมู่บ้านมีระบบประปาใช้ ยกเว้นหมู่ 5 ที่ยังคงใช้ระบบประปาเก่าและยังไม่ได้โอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง จึงไม่สะดวกในการแก้ไขหรือปรับปรุงระบบมากนักการจัดการระบบประปาหมู่บ้านดำเนินการผ่าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งแต่งตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้รับผิดชอบดูแลระบบเป็นวาระ 2 ปี คณะกรรมการจะดูแลทั้งการบำรุงรักษา การเก็บค่าน้ำ และการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น หากเป็นปัญหาที่เกินกำลัง เช่น ระบบไฟฟ้าหรือถังเก็บน้ำชำรุดองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง จะเข้ามาสนับสนุน ในระยะสั้นมุ่งเน้นแก้ปัญหาการซ่อมบำรุงทั่วไปและการจัดหาวัสดุดิบให้เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนในระยะยาวมีการวางแผนด้านโครงสร้าง เช่น ขยายเขตท่อ ติดตั้งระบบคลอรีน และหาทุนเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำและปริมาณน้ำให้เหมาะสมกับการใช้งานปัญหาที่พบบ่อยคือ บางหมู่บ้านยังไม่มีระบบคลอรีน จึงไม่แนะนำให้ใช้น้ำดื่มโดยตรง เช่น หมู่ 2 ที่ใช้น้ำจากภูเขา ช่วงหน้าแล้งมักขาดแคลนน้ำ ทำให้น้ำไหลอ่อนและไม่เพียงพอ ทางแก้คือการดึงน้ำจากแม่น้ำปัตตานีมาเสริม แม้จะมีต้นทุนสูงจากค่าไฟฟ้าและค่าเครื่องสูบน้ำ แต่ช่วยบรรเทาปัญหาในระยะยาวได้สำหรับหมู่บ้านที่ตั้งไกลแหล่งน้ำ เช่น แม่น้ำหรือคลองธรรมชาติ มักไม่ประสบปัญหาขาดน้ำมากนัก เนื่องจากสามารถสร้างระบบประปาโดยดึงน้ำเข้ามาใช้ได้โดยตรง

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่มีทั้ง ประปาผิวดิน ประปาบาดาล และประปาภูเขา โดยระบบหลักคือประปาผิวดินที่ใช้น้ำจากแม่น้ำปัตตานี ผ่านกระบวนการกรองและฆ่าเชื้อก่อนส่งจ่ายให้ประชาชน ส่วนประปาบาดาลและประปาภูเขาถูกใช้เป็นแหล่งน้ำเสริม แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องคุณภาพและปริมาณ โดยเฉพาะในฤดูแล้งที่มักขาดแคลนน้ำการดูแลระบบประปาดำเนินการผ่าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้รับผิดชอบเป็นวาระ 2 ปี ดูแลการบำรุงรักษา การเก็บค่าน้ำ และแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีบทบาทสนับสนุนเมื่อปัญหาเกินขีดความสามารถ เช่น การซ่อมระบบไฟฟ้าหรือถังเก็บน้ำเสีย รวมถึงการวางแผนโครงสร้างระยะยาว เช่น ขยายเขตท่อ ติดตั้งระบบคลอรีน และจัดหางบประมาณปัญหาสำคัญที่พบ ได้แก่ การขาดระบบคลอรีนในบางหมู่บ้าน และการขาดแคลนน้ำจากระบบประปาภูเขาในฤดูแล้ง ซึ่งแก้ไขด้วยการดึงน้ำจากแม่น้ำปัตตานี แม้จะมีต้นทุนสูงแต่ช่วยให้ประชาชนมีน้ำใช้อย่างต่อเนื่องโดยรวมแล้ว ระบบประปาในพื้นที่ยังคงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เพื่อพัฒนาให้มีความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

3. ด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

การบริหารจัดการระบบน้ำประปาในพื้นที่ โดยหลักแล้วจะให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้มีบทบาทหลัก ผ่านคณะกรรมการหมู่บ้านที่รับผิดชอบดูแลโดยตรง ไม่ใช่การบริหารจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกันและสร้างความยั่งยืนใน

ระยะยาว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข ศูนย์อนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพน้ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในเชิงสนับสนุนและตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับรองว่าน้ำที่จ่ายให้ประชาชนมีมาตรฐานและปลอดภัยต่อการอุปโภคบริโภคบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายรูปแบบ โดยเฉพาะผ่าน “เวทีประชาคม” ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการประปาหมู่บ้าน โดยปกติจะจัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง และในกรณีที่มีโครงการใหม่ เช่น การติดตั้งระบบประปาเพิ่มเติม การขยายเขตท่อจ่ายน้ำ หรือการปรับปรุงระบบเดิม จะมีการจัดประชาคมเฉพาะกิจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็น ร่วมกำหนดจุดติดตั้ง เลือกลงน้ำ และตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่ ประชาชนจึงไม่ใช่เพียง “ผู้ใช้น้ำ” แต่เป็น “เจ้าของโครงการ” ที่แท้จริง ขณะที่ อบต. ทำหน้าที่สนับสนุนด้านงบประมาณ ให้คำปรึกษา และเป็นผู้ประสานงาน “ในทุก ๆ ปี เราจะมีการจัดเวทีประชาคมปีละ 2 ครั้งได้ ชาวบ้านขาดเหลือหรืออยากได้อะไรก็จะเสนอผ่านเวทีประชาคม ” (ผู้อำนวยการกองช่าง, 2568)

“อบต.รับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านเวทีประชาคม ทุกปีจะมีการจัดเวทีประชาคมถ้ามีปัญหาอะไรหรือมี เรื่องจะเสนอประชาชนจะไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเวทีนั้น แต่หากมีปัญหาที่ต้องแก้เร่งด่วนก็สามารถแจ้ง ทางอบต.โดยตรงได้” (นางสาว B, 2568)

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังสะท้อนให้เห็นในมิติทางเศรษฐกิจและการบริหาร เช่น การกำหนดอัตราค่าน้ำ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญต่อความยั่งยืน หากเก็บค่าน้ำน้อยเกินไป อาจไม่เพียงพอต่อการจ่ายค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมบำรุง หรือค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน แต่หากเก็บมากเกินไป ก็กลายเป็นภาระแก่ชาวบ้าน การประชาคมจึงมีบทบาทสำคัญในการหาจุดสมดุลระหว่างต้นทุนการบริหารกับความสามารถในการจ่ายของประชาชน

นอกจากประชาชนแล้ว หน่วยงานภายนอกยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำกับดูแล โดยเฉพาะในด้านมาตรฐานคุณภาพน้ำ เช่น การตรวจสอบเชื้อโรค ปริมาณคลอรีนตกค้าง และความขุ่นใส เพื่อยืนยันว่าน้ำที่ผลิตและจ่ายมีความปลอดภัย การตรวจสอบดังกล่าวช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน และเป็นการเสริมกลไกตรวจสอบถ่วงดุล ไม่ให้การบริหารจัดการอยู่เพียงในมือของคณะกรรมการหมู่บ้านเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ยังเปิดช่องทางหลายรูปแบบเพื่อให้ประชาชนสามารถสะท้อนปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้แก่

- การยื่นเรื่องด้วยตนเองที่องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ซึ่งเป็นช่องทางหลักที่ได้รับ ความนิยม
- การโทรศัพท์ติดต่อโดยตรง เพื่อรายงานปัญหาเร่งด่วน เช่น น้ำไม่ไหลหรือท่อแตก

- การร้องเรียนผ่านเพจเฟซบุ๊กขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง และช่องทางโซเชียลมีเดียอื่น ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าถึงได้รวดเร็ว
- การประสานผ่านสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้แทนชุมชน ที่ทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงาน

แม้ปริมาณข้อร้องเรียนจะไม่มาก แต่ช่องทางเหล่านี้เปิดกว้างและหลากหลาย ทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมและมั่นใจได้ว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไข การจัดระบบดังกล่าวยังเป็นกลไกสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการน้ำประปาเน้นให้ประชาชนมีบทบาทหลักผ่านคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง สนับสนุนด้านงบประมาณและจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมตัดสินใจ ทั้งในการวางระบบ กำหนดอัตราค่าน้ำ และแก้ไขปัญหา ขณะเดียวกัน หน่วยงานภายนอก เช่น สาธารณสุขและ รพ.สต. จะตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง และอบต. ยังเปิดหลายช่องทางรับฟังความคิดเห็น ทำให้ระบบมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

4. ด้านแนวคิด 4M (Man , Money , Material , Management)

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอสำหรับการดูแลระบบประปา แม้จะมีระบบประปาครอบคลุมเกือบทุกหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่ แต่ละหมู่บ้านมีผู้ดูแลเพียง 1 คน ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ทันการณ์ อีกทั้งบุคลากรส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการถ่ายทอดประสบการณ์ของช่างมากกว่าการอบรมเชิงวิชาการ ส่งผลให้ทักษะด้านการซ่อมบำรุงและการจัดการระบบยังมีข้อจำกัด งบประมาณในการบริหารจัดการประปามาจากการจัดเก็บโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งโดยทั่วไปเพียงพอต่อการดำเนินงานประจำวัน แต่หากเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น การซ่อมแซมระบบครั้งใหญ่ การเปลี่ยนอุปกรณ์สูบน้ำ หรือค่าไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้น จึงต้องขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง จะเข้ามามีบทบาทเฉพาะในกรณีที่หมู่บ้านประสบปัญหาขาดแคลนงบประมาณด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ปัจจุบันบางหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีระบบประปาที่ทันสมัย เช่น หมู่ 2 และหมู่ 7 ซึ่งมีระบบบำบัดน้ำและอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน แต่หมู่บ้านที่ยังใช้ระบบเก่าหรือยังไม่ได้โอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ยังคงเผชิญปัญหาน้ำขุ่น ขาดระบบฆ่าเชื้อและการควบคุมคุณภาพน้ำที่เหมาะสม ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการได้เต็มที่

กรณีหมู่ 4 ที่มีกรงเรียนเรื่องน้ำขุ่น เป็นตัวอย่างของความท้าทายดังกล่าว เนื่องจากระบบยังเป็นของชุมชนเองและไม่ได้โอนมาให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีแนวทางแก้ไขโดยการ

เดินท่อเมนจากหมู่ 2 มายังหมู่ 4 เพื่อยกเลิกระบบเดิม แต่ติดปัญหาความไม่ยินยอมของเจ้าของที่ดิน และความขัดแย้งทางการเมืองภายในชุมชน จึงทำให้การดำเนินการล่าช้า

นอกจากปัญหาคุณภาพน้ำแล้ว ยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อระบบประปาและการระบายน้ำในพื้นที่ เช่น การถมที่ปิดเส้นทางน้ำ ทำให้เกิดน้ำท่วมขังในบางจุด การแก้ไขต้องอาศัยความยินยอมจากเจ้าของที่ดิน แต่หากเจ้าของไม่ยอมองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ก็ไม่สามารถดำเนินการได้ แม้จะมีบุคลากรและเครื่องมือพร้อมก็ตาม ส่งผลให้ต้องแก้ไขแบบเฉพาะหน้า เช่น การเปลี่ยนเส้นทางน้ำ ซึ่งไม่ใช่วิธีแก้ที่ยั่งยืนและอาจก่อให้เกิดปัญหาใหม่ในอนาคต

ในภาพรวม การบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่ยังคงอาศัยความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยหมู่บ้านมีบทบาทหลักในการดูแลระบบ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่สนับสนุนด้านงบประมาณและโครงการปรับปรุงระบบที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และความขัดแย้งภายในชุมชนที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น จำเป็นต้องมีการวางแผนในระยะยาวทั้งด้านการพัฒนาระบบ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการน้ำประปายังต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่สนับสนุนมากกว่าบริหารโดยตรง แต่ข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และความขัดแย้ง ทำให้จำเป็นต้องมีแผนพัฒนาระยะยาว ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบประปาที่ได้มาตรฐาน และการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การจัดการน้ำประปามีความมั่นคงและยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาคำวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 บ้านกียะเย ตำบลกรงปินัง อำเภอกงปินัง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะเย ตำบลกรงปินัง อำเภอกงปินัง จังหวัดยะลา 2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์จากการศึกษาในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตหมู่ที่ 4 บ้านกียะเย ตำบลกรงปินัง อำเภอกงปินัง จังหวัดยะลา จำนวนทั้งสิ้น 253 คน ซึ่งได้จากการคำนวณสูตรของ Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 จากประชากรทั้งหมด 685 คน เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรในพื้นที่ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

5.1.1 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการศึกษาพบว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนตำบลกรงปินัง ในการจัดการน้ำประปาโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” โดยรายการที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การดูแลระบบน้ำประปาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.766) และ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบน้ำมีความรู้ความสามารถเพียงพอ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.738) แสดงถึงความเข้มแข็งด้านบุคลากรและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปาอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.797) และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำประปา ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.857) ก็ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ขณะเดียวกัน การซ่อมบำรุงระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.710) และการวางแผนการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับชุมชน ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.657) อยู่ในระดับมากที่สุดทำให้เห็นถึงความพยายามขององค์กรในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม ประชาชนประเมินว่า วัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำ ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = 0.830) และ ระบบการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 0.794) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นจุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีความเข้มแข็งในด้านบุคลากรและการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบติดตามผลที่ต้องเร่งปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการน้ำประปาให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

5.12 ด้านการบริหารจัดการน้ำ

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการน้ำประปาโดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยข้อที่ได้รับคะแนนสูงที่สุดคือ การแก้ไขปัญหา น้ำประปาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.810) อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงถึงประสิทธิภาพของหน่วยงานในการตอบสนองต่อปัญหาเฉพาะหน้า ส่วนระบบการดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซม ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.725) อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนว่ามีการดำเนินการอยู่บ้าง แต่ยังสามารถพัฒนาได้มากขึ้น

ด้านการจัดการน้ำในชุมชนให้มีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 0.724) และ ความเพียงพอและความต่อเนื่องของน้ำประปาตลอดปี ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.835) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดในการสร้างความมั่นใจต่อประชาชน ที่น่ากังวลที่สุดคือ ความสะอาดและความปลอดภัยของน้ำประปา ($\bar{x} = 2.31$, S.D. = 1.027) อยู่ในระดับน้อย ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขเร่งด่วน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการน้ำมีจุดแข็งในด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องความสะอาด ความเพียงพอ และความเป็นระบบของการบริหารจัดการ ซึ่งควรพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อยกระดับคุณภาพน้ำประปาและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

5.13 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำประปาอยู่ในระดับ “มาก” แทบทุกประเด็น โดยข้อที่ได้คะแนนสูงที่สุดคือ ความตระหนักของชาวบ้านในการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.914) สะท้อนถึงพฤติกรรมและค่านิยมที่เหมาะสมในการใช้น้ำ ข้อที่รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชน ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.859) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการน้ำโดยตรง

ขณะเดียวกัน ประชาชนยังมีส่วนร่วมใน การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำประปา ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.927) และ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้ำ ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.945) ซึ่งอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างของเวทีสาธารณะและการสื่อสารระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน ส่วนการ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น การรณรงค์และทำความสะอาดบ่อ ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.830) แม้จะได้คะแนนต่ำสุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญของการจัดการน้ำประปาในพื้นที่ เพราะทุกประเด็นได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความตระหนักและการร่วมมือเพื่อพัฒนา ซึ่งสามารถเป็นฐานที่ดีต่อการจัดการน้ำประปาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในอนาคต

5.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

5.2.1 ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การบริหารจัดการระบบน้ำประปาในพื้นที่มีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบหลักในระดับชุมชน ตั้งแต่การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์ การซ่อมแซมเล็กน้อย ไปจนถึงการจัดเก็บค่าบริการจากประชาชนเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ขณะเดียวกันคณะกรรมการยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับประชาชน ทั้งการประชุมชี้แจง การแจ้งเตือนกรณีที่มีการซ่อมบำรุง รวมถึงการเปิดรับข้อร้องเรียน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการบริหารจัดการ

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง มีบทบาทเชิงสนับสนุน โดยเข้ามาช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาที่เกินกำลังของคณะกรรมการหมู่บ้าน เช่น การซ่อมแท่งกั้นน้ำ ปัมพ์น้ำ หรือระบบไฟฟ้านอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ยังมีหน้าที่ด้านการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การจัดทำงบประมาณสนับสนุน การตรวจสอบคุณภาพน้ำ และการวางแผนโครงสร้างพื้นฐานระยะยาวเพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำของประชาชนในอนาคต การดำเนินงานดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติประปาหมู่บ้าน พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ไว้อย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการระบบประปาที่อาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชนและท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ในเชิงปฏิบัติการ ขณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่

เชิงสนับสนุนและกำกับดูแล ทำให้ระบบประปามีความต่อเนื่อง โปร่งใส และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอและยั่งยืน

5.2.2 ด้านการบริหารจัดการน้ำประปา

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า การบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่มีรูปแบบหลัก 3 ระบบ ได้แก่ ประปาผิวดิน ประปาบาดาล และประปาภูเขา โดยระบบสำคัญที่สุดคือประปาผิวดิน ซึ่งใช้น้ำจากแม่น้ำปัดตานี ผ่านการกรองและฆ่าเชื้อก่อนส่งจ่ายให้ประชาชน ถือเป็นระบบที่ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค ส่วนประปาบาดาลมีการเจาะบ่อใช้น้ำในบางหมู่บ้าน ทำหน้าที่เป็นแหล่งน้ำสำรอง แต่ยังมีขาดระบบบำบัดที่สมบูรณ์ ขณะที่ประปาภูเขาที่มีข้อดีคือสะอาดตามธรรมชาติและต้นทุนต่ำ ทว่าในฤดูแล้งมักประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการการบริหารจัดการในระดับหมู่บ้านดำเนินการโดย คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้ทำหน้าที่ในวาระ 2 ปี โดยดูแลการบำรุงรักษา การเก็บค่าน้ำ และการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น หากเกิดปัญหาที่เกินขีดความสามารถ เช่น ระบบไฟฟ้าหรือแทงก์น้ำชำรุด องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง จะเข้ามาสนับสนุน นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินังยังมีบทบาทสำคัญในเชิงนโยบาย เช่น การจัดทำงบประมาณ การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และการวางแผนโครงสร้างพื้นฐานระยะยาว ทั้งการขยายเขตท่อ ติดตั้งระบบคลอรีน และการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบคือ หมู่บ้านบางแห่งยังไม่มีระบบคลอรีน จึงไม่สามารถใช้น้ำดื่มได้โดยตรง อีกทั้งหมู่บ้านที่พึ่งพาน้ำจากภูเขายังประสบปัญหา น้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง ทางแก้ไขคือการดึงน้ำจากแม่น้ำปัดตานีมาเสริม แม้จะมีต้นทุนสูงจากค่าไฟฟ้าและค่าเครื่องสูบน้ำ แต่ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่เป็นความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง โดยชุมชนมีบทบาทในการจัดการเชิงปฏิบัติการ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ทำหน้าที่สนับสนุนด้านงบประมาณ โครงสร้าง และมาตรฐานน้ำ ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้ต่อเนื่อง แม้จะยังคงมีข้อจำกัดบางประการที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

5.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการระบบน้ำประปาในพื้นที่

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าการบริหารจัดการระบบน้ำประปาในพื้นที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก โดยประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเข้ามามีบทบาทผ่านคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งรับผิดชอบดูแลโดยตรง ไม่ใช่การดำเนินงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เพียงฝ่ายเดียว วิธีการนี้ช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันและทำให้ระบบมีความยั่งยืน

มากขึ้น ประชาชนมีเวทีสำคัญในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดทิศทางการบริหารจัดการผ่านเวทีประชาคม ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำปีละ 2 ครั้ง และในกรณีที่มีโครงการใหม่ยังมีการจัดประชาคมเฉพาะกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกแหล่งน้ำ กำหนดจุดติดตั้ง ไปจนถึงการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่ นอกจากการมีส่วนร่วมเชิงโครงสร้างแล้ว ประชาชนยังมีบทบาทในด้านเศรษฐกิจและการบริหาร เช่น การร่วมกำหนดอัตราค่าน้ำ เพื่อหาจุดสมดุลระหว่างต้นทุนการดูแลระบบกับความสามารถในการจ่ายของครัวเรือน ขณะที่หน่วยงานภายนอก เช่น สาธารณสุข ศูนย์อนามัย และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เข้ามาสนับสนุนด้านวิชาการและตรวจสอบคุณภาพน้ำ ทั้งการตรวจเชื้อโรค ปริมาณคลอรีน และความใสสะอาด เพื่อสร้างความมั่นใจว่าน้ำที่ผลิตและส่งจ่ายปลอดภัยต่อการอุปโภคบริโภค

องค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เองยังมีบทบาทสำคัญในการเปิดพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและข้อร้องเรียนของประชาชน ผ่านหลายช่องทาง ทั้งการยื่นเรื่องด้วยตนเอง การโทรศัพท์ติดต่อโดยตรง การร้องเรียนผ่านเพจเฟซบุ๊กขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง หรือการประสานงานผ่านสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งแม้จะมีจำนวนเรื่องร้องเรียนไม่มาก แต่ช่องทางเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนรู้สึกว่ามีส่วนร่วมและมั่นใจได้ว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไข

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการน้ำประปาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงประชาชนทั่วไปและหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาสนับสนุน ทำให้ระบบมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสร้างความเชื่อมั่นร่วมกันของทุกฝ่าย อันนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำที่มั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

5.3 อภิปรายรายงานผล

5.3.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

ผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะ มีจุดแข็งสำคัญในด้าน บทบาทของบุคลากรและความต่อเนื่องในการดูแลระบบ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลมีความรู้และทักษะที่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และประชาชนส่วนใหญ่ประเมินว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินังอำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา มีการซ่อมบำรุงและสื่อสารข้อมูลกับชุมชนในระดับที่น่าพอใจ อีกทั้งยังเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีประชาคมและช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยเชิงปริมาณชี้ให้เห็นข้อจำกัดหลายประการ เช่น คุณภาพและความสะอาดของน้ำประปาที่อยู่ในระดับน้อย ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญ เพราะประชาชนยังไม่มั่นใจในมาตรฐานการอุปโภคและบริโภค อีกทั้งความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบการวางแผนติดตามผล ยังอยู่เพียงระดับปานกลาง สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า บางหมู่บ้านยังขาดระบบคลอรีนและต้องพึ่งพาแหล่งน้ำธรรมชาติซึ่งมีปัญหาขาดแคลนในฤดูแล้ง นอกจากนี้ แม้การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการตระหนักรู้และการใช้น้ำอย่างประหยัด แต่ในด้านโครงสร้างและงบประมาณยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง เป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้การแก้ไขปัญหาที่ต้องใช้งบประมาณสูงหรือต้องการเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นไปได้ยาก

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุนทร สุดแสนดี และคณะ, 2562) ได้ศึกษาการสำรวจน้ำดื่มของชาวเขา: กรณีศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทย การเข้าถึงน้ำดื่มสะอาดเป็นเรื่องยากอย่างแน่นอน น้ำประปาและน้ำดื่มส่วนใหญ่มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่ได้รับการบำบัด เช่น แหล่งน้ำจากภูเขา น้ำบาดาล และบ่อน้ำตื้น เกณฑ์ “ไม่มีสีหรือใส” และ “ความปลอดภัยต่อสุขภาพ” เป็นข้อกังวลหลักในการเลือกน้ำดื่มของพวกเขา ยิ่งไปกว่านั้น “เข้าถึงได้ง่าย” “เพียงพอตลอดปี” และ “มีฉลาก อย.” ยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแหล่งน้ำดื่ม ชาวเขาสร้างระบบประปาจากภูเขาแบบง่ายๆ โดยไม่ได้รับการบำบัดอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในครัวเรือน และน้ำดื่มของชาวเขา 42.0% มีค่าความขุ่นมากกว่า 5 NTU และ 100.0% ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียโคลิฟอร์มและแบคทีเรียโคลิฟอร์มในอุจจาระ ควรดำเนินการมาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมให้ชาวเขาในประเทศไทยมีน้ำดื่มสะอาดโดยการบำบัดอย่างเหมาะสม

สรุป แนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่ที่ยังถือว่าดี ในมุมมองของการมีส่วนร่วมและการดูแลต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาที่สำคัญในด้านคุณภาพน้ำ ความเพียงพอ และโครงสร้างระบบ ที่ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน

5.3.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลการศึกษาพบว่า แนวทางที่ควรดำเนินการเพื่อยกระดับการบริหารจัดการน้ำประปาสามารถสรุปได้ดังนี้

1 ด้านคุณภาพน้ำ ควรเร่งลงทุนในระบบบำบัดน้ำ การติดตั้งระบบคลอรีน และการตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขและการประปาส่วนภูมิภาค เพื่อสร้างมาตรฐานความสะอาดและความปลอดภัยของน้ำที่ประชาชนบริโภคได้อย่างมั่นใจ

2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำเป็นต้องปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพถังเก็บน้ำ ท่อส่งน้ำ และระบบไฟฟ้า รวมถึงการขยายเขตจ่ายน้ำให้ครอบคลุมและลดปัญหาขาดแคลนในฤดูแล้ง การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างควรรวมแผนพัฒนาระยะยาวที่ต่อเนื่อง

3 ด้านบุคลากรและการจัดการ ควรพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการหมู่บ้าน ผ่านการอบรมด้านเทคนิคและการบริหาร เพื่อให้การดูแล ซ่อมบำรุง และการวางแผนมีความเป็นระบบมากขึ้น ลดการพึ่งพาการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพียงอย่างเดียว

4 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน แม้ชุมชนจะมีส่วนร่วมในระดับมากแล้ว แต่ควรต่อยอดโดยการสร้าง “เครือข่ายผู้ใช้ น้ำ” หรือ “คณะทำงานร่วม” ระหว่างชาวบ้าน อบต. และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การตัดสินใจ การจัดเก็บค่าน้ำ และการแก้ไขปัญหา มีความโปร่งใสและยั่งยืนมากขึ้น

5 ด้านงบประมาณและทรัพยากร ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติมจากจังหวัดหรือหน่วยงานกลาง เพื่อเสริมศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลลงปีนัง ในการลงทุนด้านระบบบำบัดและอุปกรณ์ที่จำเป็น เนื่องจากงบประมาณที่ได้จากการเก็บค่าน้ำยังไม่เพียงพอในกรณีที่ต้องซ่อมแซมครั้งใหญ่

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (รัชรินทร์ ธนานุตยกุล และคณะ, 2567)

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหา อุปสรรค คือ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ ประชาชนบางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

สรุป แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาในพื้นที่ควรเน้นไปที่ การยกระดับคุณภาพน้ำและโครงสร้างพื้นฐาน ควบคู่กับ การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการด้านน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ มั่นคง และยั่งยืนในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้วิจัยสามารถเรียนรู้ถึงกระบวนการทำงานขององค์กรจนเกิดกระบวนการพัฒนาให้ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้
2. ผู้วิจัยได้เกิดความคิดริเริ่มถึงการจัดการตามแผนงานที่ได้รับมอบหมายจนทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริง

3. ได้ทำให้ผู้วิจัยเข้าถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงาน การทำงานเป็นทีมตลอดจน
เกิดผล สัมฤทธิ์ในการทำงาน

4. ฝึกทักษะการเข้าหากับกลุ่มเป้าหมายได้ทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการ
ศึกษาวิจัยตามกระบวนการนี้ไปปฏิบัติครั้งต่อไปในสังคมอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. องค์กรควรเร่งพัฒนาและติดตั้งระบบบำบัดน้ำที่มีมาตรฐาน เช่น ระบบกรองและระบบฆ่า
เชื้อคลอรีน เพื่อให้มั่นใจได้น้ำที่ส่งถึงครัวเรือนมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์ด้านสุขาภิบาล

2. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรวางแผนปรับปรุงถังเก็บน้ำ ท่อส่งน้ำ และระบบไฟฟ้า
สำหรับการสูบน้ำให้อยู่ในสภาพที่มีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการรั่วซึม การสูญเสียน้ำ หรือการขัดข้อง
ของระบบที่ทำให้การจ่ายน้ำไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งควรจัดทำแผนพัฒนาและขยายเขตบริการน้ำประปา
ให้ครอบคลุมมากขึ้น

3. องค์กรควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการและบำรุงรักษาระบบ
น้ำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

4. องค์กรแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบน้ำประปาจะยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในพื้นที่มี
ความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและมีบทบาทในกระบวนการบริหารจัดการ

5. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการน้ำประปาที่มี
ความชัดเจน ครอบคลุมทั้งระยะสั้นและระยะยาว

บรรณานุกรม

- เขาว์ ตะสันเทียะ. (2561). การศึกษากระบวนการผลิตและคุณภาพน้ำประปาในพื้นที่ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- (อุสนา แลฮา, หัวหน้าสำนักปลัด). (21 มกราคม 2568).
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2559). ประกาศคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก <https://www.dga.or.th>
- ชาญณรงค์ ทองแคล้ว และคณะ. (2566). แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(6), 154.
- อังคณา เกตุวารินทร์. (2563). ปัญหาเกี่ยวกับการกระจายภารกิจของรัฐในด้านการจัดทำบริการสาธารณะ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก
- สุดาพร ย่องแก้ว และคณะ. (2567). ภาวะผู้นำที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลวัดประดู่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารสุราษฎร์ธานี*, 5.
- อมรรัตน์ สายใจ. (2562). การให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ThailandSupply ChainNetwork. (ม.ม.ป.). Water Management การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจ. สืบค้นจาก <https://thailandsupplychain.com>
- ปภิกข์ สันตินิยม (2565). โมเดลความสัมพันธ์การบริหารจัดการธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 4(2), 58.
- อัสม่า ปาทาน และคณะ. (2567). ปัจจัยและแนวทางในการบริหารจัดการน้ำองค์การบริหารส่วนตำบล เนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา.
- สมบัติ นามบุรี (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(1), 186.
- สุธาวิ กลินอุบล (2563). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ต.ห้วยยางโทน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์*, 9(2), 110.
- จินตวิร์ เกษมสุข (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 26(50), 176.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). *ทฤษฎีการมีส่วนร่วม*.

https://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2559). *ประกาศคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559*. <https://www.dga.or.th>

แนวทฤษฎี 4M. (2568). <https://pangpond.com>

บารมีบุญ แสงจันทร์. (2566). บทบาทของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(4), 300.

เบญจพร พึ่งไชย. (2566). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุเพื่อ การพึ่งพาตนเองกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักใหญ่ อ. บางบัวทอง จ. นนทบุรี (บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต).

ผายนีย์ ช. บุญพันธ์ นิวดี สาหิม. (2567). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การสร้างสันติภาพในจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 16. *วารสารความขัดแย้ง และสันติศึกษา*, 3(2), 83.

พระมหาจ้านงค์ สิริวิณโณ , และคณะ. (2563). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 11(1), 1.

พระวิศิษฐกุล สิริปัญญา , และคณะ. (2564). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการ จัดการความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย. *วารสาร มจร.ทริภุญชัยปริทรรศน์*, 5(2), 1.

ฐิติวัฒน์ ว่องวรรณกุล. (2567). การบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตรโดยภูมิ ปัญญา ลานนา. *วารสาร Journal of Roi Kaensam Academi*, 9(8), 383.

พันธ์ทิพย์ นวานุช และคณะ. (2565). การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยชุมชน. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 8(2), 182.

ณรงค์ศักดิ์ ทั้งทอง. (2567). การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพการ บริหาร จัดการน้ำของการประปานครหลวงโดยประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทธรรม. *วารสารพุทธนวัตกรรมและ การจัดการ*, 7(5), 208-209.

รัชนีทร์ ธนานุตยกุล , และคณะ. (2567). รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. *Journal of Education and Social Agenda*, 1(3), 29.

ภูเนตุ จันทรจิต , และคณะ. (2566). รูปแบบการบริหารจัดการน้ำตามแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท. *วารสาร มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 10(3), 1.

พันธรัักษ์ ผูกพันธ์. (2562). ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาการจัดการป่าชุมชน ศิลาแลงและป่าชุมชนสะเอียบ. *วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา*, 1(3), 43.

พระครูสุภัทกิจจานุการ และคณะ. (2567). นวัตกรรมการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. *วารสารสิรินทรปริทรรศน์*, 25(2), 543.

แสนสุริยา รักเสมอ. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 6(4), 205.

มณีรัตน์ ชัยยะ , และคณะ. (2567). การมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 8(1), 16.

อัญชิสา หัตถุมพล, เฉลิมขวัญ สิงห์วี. (2567). การมีส่วนร่วมในชุมชน ความพึงพอใจต่อที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตของหัวหน้าครัวเรือนในโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(5), 72.

อลงกต สารกาล และคณะ. (2565). การประยุกต์ใช้ 4M ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 2019 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา.

ธนัชฐา แก้วปานกัน และคณะ. (2564). การบริหารจัดการกระบวนการผลิต 4M 1E และการจัดกิจกรรมหลัก 5ส.กรณีศึกษา: บริษัท ยาคุลท์ (ประเทศไทย) จำกัด สาขา ออยุธยา. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(2), 63.

ภาณุ เจริญสุข และ ธรรมพร ต้นตรา. (2565). การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 5(3), 1.

ทัตยา ดวงจรัส และ พัฒน์ พิสิษฐเกษม. (2564). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ: กรณีศึกษากรมพลาธิการทหารบกของหน่วยงานภาครัฐ:กรณีศึกษากรมพลาธิการทหารบก. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 12(3), 86.

จิราธิวัฒน์ ศุภรัตน์เสรี. (2560). ความพร้อมในการจัดตั้งสหกรณ์บริการประชาชน ของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 9(2), 12.

บุคลากรกรม

นายฮาซัน ลีลาตานา (สัมภาษณ์,17 กันยายน 2568) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

นางสาวอุสนา แลฮา (สัมภาษณ์,17 กันยายน 2568) หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

นายรังสิต อาบูวะ (สัมภาษณ์,17 กันยายน 2568) หัวหน้ากองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความ

ความที่ตรงกับความเป็นจริง)

- เพศ 1) ชาย 2) หญิง
- อายุ 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี 4) 41 ปีขึ้นไป
- ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ปริญญาตรี 5) สูงกว่าปริญญาตรี 6) อื่น ๆ ระบุ.....
- รายได้ 1) ต่ำกว่า 5,000 2) 5,000 3) 7,000 4) 8,000 5) 10,000 6) สูงกว่า 10,000
- ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ 1) ต่ำกว่า 3 ปี 2) 3-5 ปี 3) 6-10 ปี 4) 11-20 ปี 5) มากกว่า 20 ปี
- อาชีพ 1) ข้าราชการ 2) ค้าขาย 3) เกษตรกร 4) พนักงานบริษัทเอกชน 5) เจ้าของธุรกิจ 6) รับจ้างทั่วไป 7) นักเรียน 8) นักศึกษา 9) อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้าน 1 : บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง					
1.1 มีบทบาทในการดูแลระบบน้ำประปาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
1.2 จัดให้มีการซ่อมบำรุงระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอ					
1.3 สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปาอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย					
รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาน้ำประปา					
1.5 มีการวางแผนการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับชุมชน					
1.6 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบน้ำมีความรู้ความสามารถเพียงพอ					
1.7 วัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำมีความพร้อมใช้งาน					
1.8 ระบบการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับน้ำมีประสิทธิภาพ					
ด้าน 2 : การบริหารจัดการน้ำ					
2.1 ระบบน้ำประปาในชุมชนมีความสะอาดและปลอดภัย					
2.2 น้ำประปามีใช้อย่างเพียงพอและต่อเนื่องตลอดปี					
2.3 การจัดการน้ำในชุมชนมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ					
2.4 ระบบการดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซมน้ำประปามีประสิทธิภาพ					
2.5 ปัญหาน้ำประปาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว					
ด้าน 3 : การมีส่วนร่วมของประชาชน					

	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.1 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำประปา					
3.2 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำ (เช่น รณรงค์, ทำความสะอาดบ่อ)					
3.3 มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้ำในชุมชน					
3.4 ชาวบ้านมีความตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี					
3.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชน					
ความพึงพอใจโดยรวม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม 😊

ภาคผนวก ข
IOC ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง การบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา หมู่ที่ 4 ตำบล
กรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย IOC คือค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา ในการตรวจสอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการตรวจดังนี้

ค่า +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา

ค่า -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านกียะะ ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำประปาขององค์กรบริหารส่วนตำบลกรงปินัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ซึ่งแบบสอบถามแต่ละประเด็นถอดจากทฤษฎีดังนี้ 1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. แนวคิดการบริหารจัดการน้ำ 3. แนวคิดการมีส่วนร่วม 4. แนวคิด 4 M

จุดประสงค์/เนื้อหา	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล	1. เพศ (ชาย , หญิง)				
	2. อายุ (ต่ำกว่า 20 ปี , 21-30 ปี , 31-40 ปี , 41 ปีขึ้นไป)				
	3. ระดับการศึกษา (ต่ำกว่ามัธยมตอนต้น , มัธยมตอนต้น , มัธยมตอนปลาย , ปริญญาตรี , สูงกว่าปริญญาตรี)				

จุดประสงค์/เนื้อหา	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	4. รายได้ต่อเดือน (ต่ำกว่า 5,000 , 5,000 , 7,000 , 10,000 , 15,000 , สูงกว่า 15,000)				
	5. ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ (ต่ำกว่า 3 ปี , 3-5 ปี , 6-10 ปี , 11-20 ปี , มากกว่า 20 ปี)				
	6. อาชีพ (ข้าราชการ , ค้าขาย , เกษตรกร , พนักงานบริษัทเอกชน , เจ้าของธุรกิจ , รับจ้างทั่วไป , นักเรียน , นักศึกษา , อื่น ๆ (โปรดระบุ))				
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ทรงปีนังการบริหาร จัดการน้ำประปา					
	1.1 มีบทบาทในการดูแลระบบ น้ำประปาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง				
	1.2 จัดให้มีการซ่อมบำรุงระบบน้ำ อย่างสม่ำเสมอ				
	1.3 สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับน้ำประปา อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย				
	1.4 รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาน้ำประปา				
	1.5 มีการวางแผนการจัดการน้ำที่ เหมาะสมกับชุมชน				
	1.6 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบน้ำมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ				

จุดประสงค์/เนื้อหา	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	1.7 วัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำมีความพร้อมใช้งาน				
	1.8 ระบบการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับน้ำมีประสิทธิภาพ				
การบริหารจัดการน้ำประปา					
	2.1 ระบบน้ำประปาในชุมชนมีความสะอาดและปลอดภัย				
	2.2 น้ำประปามีใช้อย่างเพียงพอและต่อเนื่องตลอดปี				
	2.3 การจัดการน้ำในชุมชนมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ				
	2.4 ระบบการดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซมน้ำประปามีประสิทธิภาพ				
	2.5 ปัญหาน้ำประปาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว				
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำประปา					
	3.1 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำประปา				
	3.2 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำ (เช่น รณรงค์, ทำความสะอาดบ่อ)				

จุดประสงค์/เนื้อหา	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็น
		+1	0	-1	
	3.3 มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้ำในชุมชน				
	3.4 ชาวบ้านมีความตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี				
	3.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนาการจัดการน้ำในชุมชน				

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามวิจัยเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมขอ

ความที่ตรงกับความเป็นจริง)

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
3. อายุ 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21-30 ปี 3) 31-40 ปี
4) 41 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ปริญญาตรี 5) สูงกว่า
ปริญญาตรี 6) อื่น ๆ ระบุ.....
5. รายได้ 1) ต่ำกว่า 5,000 2) 5,000 3) 7,000 4) 8,000 5) 10,000
 6) สูงกว่า 10,000
6. ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ 1) ต่ำกว่า 3 ปี 2) 3-5 ปี 3) 6-10 ปี 4) 11-20 ปี
 5) มากกว่า 20 ปี
7. อาชีพ 1) ข้าราชการ 2) ค้าขาย 3) เกษตรกร 4) พนักงานบริษัทเอกชน
 5) เจ้าของธุรกิจ 6) รับจ้างทั่วไป 7) นักเรียน 8) นักศึกษา 4) อื่น ๆ
ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

1.1 องค์กรของท่านมีบทบาทหรือหน้าที่ในการดูแลระบบน้ำประปาอย่างไร?

1.2 ท่านมองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทในเรื่องนี้มากน้อยเพียงใด?

1.3 อปท. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างไรในการบริหารจัดการน้ำประปา?

2. การบริหารจัดการน้ำประปา

- 2.1 ช่วยอธิบายกระบวนการในการจัดทำน้ำประปาในพื้นที่ของท่านหน่อยได้ไหม?
- 2.2 ปัจจุบันมีวิธีการจัดการน้ำต้นทุน น้ำดิบ การผลิต และการกระจายน้ำประปาอย่างไร?
- 2.3 มีการวางแผนระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวกับการบริหารน้ำประปาหรือไม่ อย่างไร?
- 2.4 มีการเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคด้านใดบ้าง และมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร?

3. การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

3.1 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำประปาหรือไม่? อย่างไร?

- 3.2 ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องนี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด?
- 3.3 มีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือไม่? มีช่องทางใดบ้าง?

4. แนวคิด 4M (Man, Money, Material, Management)

- 4.1 มีบุคลากรเพียงพอในการบริหารจัดการน้ำประปาหรือไม่?
- 4.2 บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ หรือได้รับการอบรมในเรื่องนี้มากน้อยเพียงใด?
- 4.3 แหล่งงบประมาณหรือรายได้ที่ใช้ในการบริหารจัดการน้ำมาจากที่ใดบ้าง?
- 4.4 เพียงพอต่อการบริหารจัดการหรือไม่? มีปัญหาอะไรหรือไม่?
- 4.5 ปัจจุบันมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในระบบน้ำประปาเพียงพอหรือทันสมัยหรือไม่?
- 4.6 การบำรุงรักษาและซ่อมแซมเป็นอย่างไร?
- 4.7 มีระบบการจัดการที่เป็นรูปธรรมหรือแผนงานชัดเจนหรือไม่?
- 4.8 การประเมินผลหรือการตรวจสอบการดำเนินงานเป็นอย่างไร?

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการลงพื้นที่

ลงพื้นที่สัมภาษณ์ นายองค์การบริหารส่วนตำบลกรงปินัง

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ ณ บ้านกียะะ หมู่ที่ 4 ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัด ยะลา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นายฮาริล โต๊ะหมื่น

วัน/เดือน/ปี : 30 กรกฎาคม 2545

ที่อยู่ปัจจุบัน : 132 หมู่ที่ 1 ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล 91110

ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน

E-mail : 406522010@yru.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวฮาซานา สีเต

วัน/เดือน/ปี : 18 กันยายน 2547

ที่อยู่ปัจจุบัน : 18/2 หมู่ที่ 2 ตำบลบาโร๊ะ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา 95120

ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน

E-mail : 406522027@yru.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวนาตาศาร์ บูเกะ

วัน/เดือน/ปี : 26 มกราคม 2547

ที่อยู่ปัจจุบัน : 16/1 หมู่ที่ 5 ตำบลกรงปินัง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา 95000

ประวัติการศึกษา : ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน

E-mail : 406522021@yru.ac.th